

Brussel, 6.12.2023
COM(2023) 787 final

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE
RAAD**

**over de toepassing van Verordening (EU) 2019/788 betreffende het Europees
burgerinitiatief**

Verslag over de toepassing van Verordening (EU) 2019/788 betreffende het Europees burgerinitiatief

1. INLEIDING

Op 1 januari 2020 is [Verordening \(EU\) 2019/788](#) betreffende het Europees burgerinitiatief ⁽¹⁾ (de EBI-verordening) in werking getreden. Deze tweede EBI-verordening is het resultaat van een uitgebreide wetgevende hervorming waarin de tekortkomingen bij de toepassing van de eerste EBI-verordening ([Verordening \(EU\) nr. 211/2011](#) ⁽²⁾) zijn aangepakt. De herziene regels hebben ten doel “het Europees burgerinitiatief toegankelijker, minder omslachtig en gebruiksvriendelijker te maken voor organisatoren en medestanders en de follow-up ervan te versterken, teneinde te zorgen voor zijn optimale benutting als middel om debat te bevorderen” ⁽³⁾.

Artikel 25 van de EBI-verordening schrijft voor dat de Commissie de werking van het Europees burgerinitiatief op gezette tijden toetst en uiterlijk op 1 januari 2024, en daarna om de vier jaar, een verslag over de uitvoering ervan indient bij het Europees Parlement en de Raad. In dit verslag worden de toepassing van de EBI-verordening en de werking van het EBI-instrument sinds 1 januari 2020 beoordeeld. Het verslag bevat een overzicht van de maatregelen die de Commissie wil nemen om de uitvoering van de EBI-verordening en de werking van het EBI-instrument verder te verbeteren, rekening houdend met de bevindingen van de evaluatie en verzoeken van belanghebbenden. Dit verslag gaat ook in op diverse kwesties die zijn aangekaart in de [resolutie](#) van het Europees Parlement van 13 juni 2023 over de tenuitvoerlegging van de verordeningen over het Europees burgerinitiatief ⁽⁴⁾ en vormt een aanvulling op het antwoord van de Commissie op de resolutie van het Europees Parlement ⁽⁵⁾.

Teneinde de doeltreffendheid van de herziene regels te beoordelen, heeft de Commissie een aantal raadplegingen gehouden om feitenmateriaal te verzamelen als basis voor dit verslag ⁽⁶⁾; raadplegingen met EBI-organisatoren (een online-enquête en interviews) ⁽⁷⁾; een online-enquête onder instanties van de lidstaten met verantwoordelijkheden die verband houden met de uitvoering van de EBI-verordening ⁽⁸⁾; een online-enquête onder burgers ⁽⁹⁾; en een pop-upenquête bij het verlaten van de website onder EBI-ondertekenaars die het centrale online

---

⁽¹⁾ [Verordening \(EU\) 2019/788](#) van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende het Europees burgerinitiatief (PB L 130 van 17.5.2019, blz. 55).

⁽²⁾ [Verordening \(EU\) nr. 211/2011](#) van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 over het burgerinitiatief (PB L 65 van 11.3.2011, blz. 1).

⁽³⁾ Overweging 5 van Verordening (EU) 2019/788.

⁽⁴⁾ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0230_NL.html

⁽⁵⁾ <https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/spdoc.do?i=60031&j=0&l=en>

⁽⁶⁾ De verslagen over de diverse raadplegingsactiviteiten worden gepubliceerd op de webpagina van de EBI-evaluatie: https://citizens-initiative.europa.eu/2023-eci-review_nl.

⁽⁷⁾ De online-enquête, aangevuld met extra interviews, leverde 34 antwoorden van vertegenwoordigers van EBI's op.

⁽⁸⁾ 25 lidstaten hebben de enquête ingevuld.

⁽⁹⁾ Dit leverde 7 271 antwoorden op.

verzamelstelsel van de Commissie hebben gebruikt ⁽¹⁰⁾. De evaluatie is toegespitst op EBI's die sinds 1 januari 2020 zijn geregistreerd en EBI's in het kader van de eerste burgerinitiatiefverordening die op 1 januari 2020 nog in behandeling waren.

2. OVERZICHT VAN DE VERSLAGLEGGINGSPERIODE

De herziene regels waren nog maar net van toepassing bij het uitbreken van de COVID-19-pandemie, die het vermogen van de destijds lopende EBI's om in de hele EU hun campagne te voeren aanzienlijk heeft verstoord. Tabel 1 toont de nadelige effecten van de COVID-19-pandemie op het EBI. In 2020, toen de herziene regels van kracht werden, werd slechts voor vijf nieuwe EBI's om registratie verzocht. De tijdelijke maatregelen ⁽¹¹⁾ die door de Commissie werden voorgesteld en op 15 juli 2020 door de medewetgevers werden vastgesteld, beperkten het effect van de pandemie op EBI's. Zodra de gezondheidssituatie verbeterde, waren al enkele positieve ontwikkelingen op te merken: zo nam het aantal registratieverzoeken toe en verzamelde een recordaantal EBI's ten minste één miljoen handtekeningen, waardoor ook het aantal antwoorden van de Commissie op EBI's een recordhoogte bereikte.

Tabel 1: Overzicht van EBI's in de verslagleggingsperiode

	2020	2021	2022	2023	TOTAAL 2020-2023
Registratieverzoeken	5	11	11	13	40
Geregistreerde EBI's	5	11	10	11	37 ⁽¹²⁾
Geweigerde EBI's ⁽¹³⁾		1			1
Ingetrokken na eerste beoordeling door de Commissie				1	1
Geldig en ingediend	2		1	3	6
Verificatie met succes afgerond, nog niet ingediend bij de Commissie					2 ⁽¹⁴⁾
Beantwoord		2		4	6 ⁽¹⁵⁾

⁽¹⁰⁾ Dit leverde 60 157 antwoorden op. Een pop-up-enquête is een enquête die aan bezoekers van een website wordt getoond bij het verlaten van de website.

⁽¹¹⁾ [Verordening \(EU\) 2020/1042](#) van het Europees Parlement en de Raad van 15 juli 2020 tot vaststelling, in het licht van de COVID-19-uitbraak, van tijdelijke maatregelen inzake de termijnen voor de verzameling, de verificatie en het onderzoek als vastgesteld in Verordening (EU) 2019/788 betreffende het Europees burgerinitiatief (PB L 231 van 17.7.2020, blz. 7).

⁽¹²⁾ Voor drie verzoeken loopt momenteel een juridische beoordeling.

⁽¹³⁾ "EVE-initiatief voor de totstandbrenging van het recht om te beslissen".

⁽¹⁴⁾ De EBI's "Stop Extremisme" (vóór 2020 geverifieerd) en "Cohesiebeleid".

⁽¹⁵⁾ Het antwoord op het EBI "Europa bontvrij" zal op 14 december 2023 worden gepubliceerd.

Tijdens de verslagleggingsperiode konden burgers en de samenleving profiteren van de positieve effecten van eerdere succesvolle EBI's. Als concrete follow-up van het eerste succesvolle EBI ("Right2Water") werd de drinkwaterrichtlijn ⁽¹⁶⁾ herzien, die uiterlijk op 12 januari 2023 door de lidstaten moest worden omgezet in nationaal recht. De herziening beoogt verbetering van de toegang tot water voor kwetsbare en gemarginaliseerde groepen. Als reactie op het succesvolle EBI "Verbied glyfosaat" is op 27 maart 2021 de verordening betreffende de transparantie en duurzaamheid van de EU-risicobeoordeling in de voedselketen ⁽¹⁷⁾ van kracht geworden, die burgers automatisch toegang biedt tot alle studies en informatie die tijdens het risicobeoordelingsproces door de sector worden ingediend.

De tweede EBI-verordening ging gepaard met de invoering van een nieuwe generatie IT-systemen om de werking van de EBI te ondersteunen: het centrale online verzamelstelsel, de bestandenuitwisselingsdienst ⁽¹⁸⁾, het gemoderniseerde EBI-forum, het nieuwe EBI-register en de publieke website ⁽¹⁹⁾. Deze systemen zijn in de loop van de verslagleggingsperiode verder verbeterd in overleg met gebruikers en belanghebbenden. Zoals de medewetgevers in het kader van de EBI-hervorming hadden besloten, werden de individuele online verzamelsystemen — die werden gebruikt zolang er geen volwaardig centraal systeem beschikbaar was — geleidelijk afgeschaft ⁽²⁰⁾.

3. BEOORDELING VAN DE TOEPASSING VAN DE EBI-VERORDENING

3.1. Het EBI-proces in een notendop

Het EBI-proces omvat diverse stappen. Om een burgerinitiatief te starten, moet een "groep organisatoren" worden opgezet. Alvorens organisatoren steunbetuigingen van burgers kunnen gaan verzamelen, moet het voorgestelde initiatief bij de Commissie worden ingediend om te beoordelen of aan de voorwaarden voor registratie is voldaan. Zodra de registratie is bevestigd, hebben de organisatoren zes maanden de tijd om te beginnen met het verzamelen van handtekeningen. Zij moeten binnen twaalf maanden één miljoen handtekeningen verzamelen en in ten minste zeven lidstaten de vereiste drempel halen. Nadat zij de verzamelde handtekeningen hebben laten verifiëren door de nationale instanties en de bevestiging hebben gekregen dat de drempels zijn gehaald, kunnen de EBI-organisatoren hun initiatief bij de Commissie indienen, die het zal beoordelen en een officieel antwoord zal geven.

⁽¹⁶⁾ [Richtlijn \(EU\) 2020/2184](#) van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2020 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water (herschikking) (PB L 435 van 23.12.2020, blz. 1).

⁽¹⁷⁾ [Verordening \(EU\) 2019/1381](#) van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende de transparantie en duurzaamheid van de EU-risicobeoordeling in de voedselketen (PB L 231 van 6.9.2019, blz. 1).

⁽¹⁸⁾ De bestandenuitwisselingsdienst maakt de veilige doorgifte van steunbetuigingen aan nationale instanties gemakkelijker.

⁽¹⁹⁾ <https://citizens-initiative.europa.eu/nl>

⁽²⁰⁾ In de praktijk werd één zo'n systeem gebruikt door EBI's: de OpenECI-software die door maatschappelijke organisaties werd aangeboden. Het laatste EBI waarbij dit systeem is gebruikt, heeft zijn verzamelperiode afgesloten op 19 juli 2023.

3.2. Het recht een EBI te ondersteunen

Minimumleeftijd om een EBI te ondersteunen

Vóór 1 januari 2020 lag de leeftijd om een EBI te kunnen ondersteunen in drie lidstaten lager dan 18 jaar, overeenkomstig de kiesgerechtigde leeftijd voor de verkiezingen voor het Europees Parlement (16 jaar in Oostenrijk en Malta en 17 jaar in Griekenland). Om de deelname van jonge burgers aan het democratische leven van de Europese Unie te versterken, kunnen lidstaten uit hoofde van de EBI-verordening de minimumleeftijd voor het ondersteunen van EBI's verlagen naar 16 jaar, overeenkomstig de nationale wetten. Sinds de invoering van deze bepaling is de minimumleeftijd voor het ondersteunen van EBI's in drie lidstaten verlaagd naar 16 jaar: Estland (sinds 1 januari 2020), Duitsland (sinds 1 januari 2023) en België (sinds 1 mei 2023), wat betekent dat er nu zes lidstaten zijn waar de minimumleeftijd lager is dan 18 jaar. Daarnaast heeft Finland aangegeven de minimumleeftijd voor het ondersteunen van EBI's te willen verlagen naar 16 jaar en heeft Ierland aangekondigd dat het de verlaging van de kiesgerechtigde leeftijd wil onderzoeken. Tabel 2 geeft een overzicht van de minimumleeftijd voor het ondersteunen van EBI's in de 27 EU-lidstaten.

Tabel 2: Minimumleeftijd voor het ondersteunen van een EBI — stand van zaken (juni 2023)

18 jaar	BG, CZ, DK, IE, ES, FR, HR, IT, CY, LV, LT, LU, HU, NL, PL, PT, RO, SI, SK, FI, SE
17 jaar	EL
16 jaar	BE, DE, EE, MT, AT

In hun feedback gaven 15 lidstaten aan dat zij momenteel niet overwegen om de minimumleeftijd voor het ondersteunen van een EBI te verlagen naar 16 jaar en verklaarden nog eens drie lidstaten dat er nog geen beslissing was genomen (Letland, Slovenië en Slowakije).

75 % van de geënquêteerde EBI-organisatoren ⁽²¹⁾ was van mening dat het verlagen van de minimumleeftijd voor het ondersteunen van een EBI naar 16 jaar in alle lidstaten belangrijk is voor het welslagen van EBI's. Burgers die deelnamen aan de online-enquête verschilden echter van mening over dit punt: 52 % was voorstander van een verlaging van de minimumleeftijd voor het ondersteunen van een EBI naar 16 jaar, maar 46 % vond 18 jaar de gepaste minimumleeftijd.

Groep organisatoren

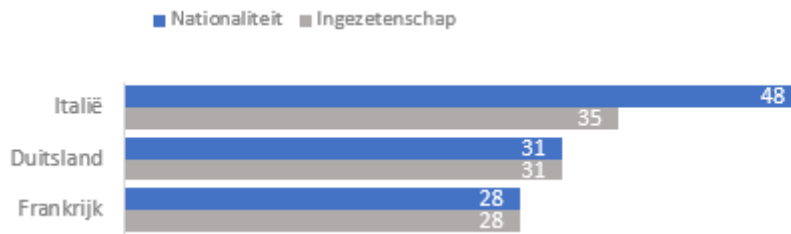
Een voorwaarde voor het starten van een EBI is dat een groep organisatoren wordt opgezet die bestaat uit ten minste zeven EU-burgers die i) in ten minste zeven verschillende EU-lidstaten

---

⁽²¹⁾ 12 van de 16 respondenten.

wonen; en ii) de kiesgerechtigde leeftijd voor de verkiezingen voor het Europees Parlement hebben bereikt.

Grafiek1: Verdeling van organisatoren volgens nationaliteit en ingezetenschap (top drie van lidstaten) ⁽²²⁾

De verdeling per leeftijdscategorie (zie grafiek 5 in de bijlage) laat zien dat de verschillende leeftijdscategorieën evenwichtig vertegenwoordigd zijn, waarbij ook jongeren goed vertegenwoordigd zijn (21 % jonger dan 30 jaar en 50 % ouder dan 40 jaar).

De nieuwe EBI-verordening maakt het ook mogelijk om een **juridische entiteit** op te richten voor het beheer van een EBI: slechts twee organisatoren hebben evenwel gemeld dat zij dat hadden gedaan en het over het geheel genomen nuttig hadden gevonden. De organisatoren die geen gebruik hadden gemaakt van deze mogelijkheid, noemden daarvoor de volgende redenen: de administratieve lasten, de bijbehorende kosten en de procedurele vertragingen bij het oprichten van dergelijke juridische entiteiten.

3.3. Registratiefase

Sinds de herziene regels van toepassing zijn, heeft de Commissie **40** verzoeken tot registratie van een EBI ontvangen. Tijdens de verslagleggingsperiode heeft de Commissie **37** EBI's geregistreerd overeenkomstig artikel 6, lid 3, van de EBI-verordening, ook vanwege de procedure in twee fasen ⁽²³⁾, die organisatoren in staat stelt om initiatieven te herzien die anders niet kunnen worden geregistreerd omdat zij (gedeeltelijk) buiten het toepassingsgebied van de bevoegdheden van de Commissie vallen. Deze procedure is nuttig gebleken, aangezien acht EBI's uiteindelijk volledig konden worden geregistreerd. Slechts **één** verzoek tot registratie werd uiteindelijk geweigerd. Een ander verzoek werd na de eerste beoordeling door de Commissie ingetrokken door de organisatoren.

Om het registratieproces vlot te laten verlopen binnen de krappe termijnen die in de EBI-verordening zijn vastgesteld, moeten de organisatoren in het kader van hun registratieverzoek uitvoerig aantonen dat zij aan de administratieve vereisten voldoen.

⁽²²⁾ Volledige lijst in grafiek 4 in de bijlage.

⁽²³⁾ In artikel 6, lid 4, van de EBI-verordening is bepaald dat wanneer aan de vereisten voor registratie van een EBI is voldaan behalve aan het vereiste dat "geen van de delen van het initiatief duidelijk buiten het kader valt van de bevoegdheden van de Commissie om een voorstel in te dienen voor een rechtshandeling van de Unie ter uitvoering van de Verdragen" (artikel 6, lid 3, eerste alinea, punt c)), de Commissie de organisatoren in kennis moet stellen van deze beoordeling. De organisatoren kunnen het initiatief wijzigen om rekening te houden met de beoordeling van de Commissie, het initiatief handhaven of het initiatief intrekken. De organisatoren moeten de Commissie in kennis stellen van hun keuze om eventuele wijzigingen aan te brengen in het oorspronkelijke initiatief.

83 % van de geënquêteerde organisatoren ⁽²⁴⁾ op wie de nieuwe registratieregels van toepassing waren, gaf aan dat de procedure voor het registreren van een EBI over het algemeen doeltreffend en eenvoudig was. Slechts één respondent vond de procedure bijzonder moeilijk te volgen. De meeste respondenten ⁽²⁵⁾ waren van oordeel dat de vereisten voor het registreren van een EBI duidelijk zijn en dat het technische proces om een EBI in te dienen via de account van de organisator gemakkelijk uit te voeren is. De meeste respondenten verklaarden dat de voorwaarden voor registratie eenvoudig te vervullen waren, maar twee van hen (17 %) vonden de voorwaarden relatief moeilijk te vervullen, met name vanwege de vereisten voor administratieve controles in verband met het ingezetenschap en de noodzaak om zeker te stellen dat geen van de delen van het EBI duidelijk buiten het kader van de bevoegdheden van de Commissie valt. De grootste uitdaging die door organisatoren werd genoemd met betrekking tot de registratiefase houdt verband met de middelen — tijd en financiering.

De geënquêteerde organisatoren die de registratieprocedure in twee fasen hadden doorlopen, vonden de informatie die de Commissie bij de eerste beoordeling had verstrekt duidelijk. Zij gebruikten de richtsnoeren die door het EBI-forum worden geboden, die zij over het algemeen essentieel achtten voor het registreren van hun EBI. Alleen de vertegenwoordiger van het EBI waarvan registratie werd geweigerd, meldt dat de redenen voor de weigering niet volledig duidelijk waren ⁽²⁶⁾.

3.4. Verzamelfase

Op 1 januari 2020 bevonden 16 EBI's die in het kader van de eerste EBI-verordening werden geregistreerd zich nog in de verzamelfase. Nog eens 33 EBI's die in het kader van de herziene EBI-verordening waren geregistreerd, zijn tijdens de verslagleggingsperiode de verzamelfase ingegaan. Tabel 3 geeft een overzicht van de EBI's in de verzamelfase.

Tijdens de verslagleggingsperiode verzamelde een recordaantal van **vijf EBI's** meer dan één miljoen steunbetuigingen, waarvan er drie waren geregistreerd in het kader van de tweede EBI-verordening. Drie van de vijf succesvolle initiatieven profiteerden van de tijdelijke COVID-19-maatregelen. Daarnaast verzamelden meerdere EBI's die de drempel van één miljoen steunbetuigingen niet haalden een aanzienlijk aantal steunbetuigingen, waardoor zij zichtbaarheid kregen en een debat op gang brachten in de hele EU of in bepaalde lidstaten ⁽²⁷⁾. Tegelijkertijd verzamelden 13 EBI's een beperkt aantal handtekeningen (minder dan 10 000). Daar kunnen meerdere redenen voor zijn, die elkaar kunnen versterken, zoals de aantrekkingskracht op het grote publiek en de aard van het onderwerp, de mate van voorbereiding en het beheer van de verzamelcampagne, en de volharding en toewijding die

---

⁽²⁴⁾ Tien van de twaalf antwoorden betroffen initiatieven die na 1 januari 2020 zijn geregistreerd.

⁽²⁵⁾ Tien van de twaalf antwoorden betroffen initiatieven die na 1 januari 2020 zijn geregistreerd.

⁽²⁶⁾ Het EBI-forum kan organisatoren bij de registratiefase ondersteunen met juridisch advies, met name inzake de bevoegdheden van de Commissie om rechtshandelingen vast te stellen. In het geval van het enige EBI dat werd geweigerd, hadden de organisatoren geen gebruik gemaakt van het EBI-forum, hoewel zij daartoe wel waren aangespoord.

⁽²⁷⁾ Het EBI “Nooit meer slachten” verzamelde meer dan 850 000 steunbetuigingen. Vier andere EBI's (“Voor onvoorwaardelijke basisinkomens in de hele EU”, “Verbod op reclame en sponsoring voor fossiele brandstoffen”, “Zorgen voor conformiteit tussen het gemeenschappelijk handelsbeleid en de EU-verdragen en naleving van het internationaal recht” en “Recht op behandeling”) verzamelden tussen 250 000 en 300 000 steunbetuigingen.

EBI-organisatoren gedurende langere tijd tentoon moeten spreiden. Sommige organisatoren merkten op dat EBI's die onvoldoende steun krijgen van entiteiten zoals ngo's of ondernemingen het moeilijk hebben om grote aantallen handtekeningen te verzamelen.

Tabel 3: Overzicht van EBI's in verzamelfase ⁽²⁸⁾ (november 2023)

EBI's die meer dan één miljoen geldige steunbetuigingen verzamelden sinds 1 januari 2020	5
EBI's die werden ingetrokken of afgesloten met onvoldoende steun, gegroepeerd per aantal verzamelde steunbetuigingen	29
- <i>Ten minste één miljoen handtekeningen</i>	1 ⁽²⁹⁾
- <i>500 000-999 999 handtekeningen</i>	1
- <i>250 000-499 999 handtekeningen</i>	4
- <i>100 000-249 999 handtekeningen</i>	1
- <i>50 000-99 999 handtekeningen</i>	5
- <i>10 000-49 999 handtekeningen</i>	4
- <i>5 000-9 999 handtekeningen</i>	4
- <i>Minder dan 5 000 handtekeningen</i>	9
Steunbetuigingen worden verzameld	10
EBI's die met verzameling moeten starten	4

In totaal zijn er sinds 2020 meer dan 9 miljoen steunbetuigingen verzameld. Meer dan 90 % van die handtekeningen werd online verzameld, de rest op papier.

De geënquêteerde organisatoren gaven aan dat zij grotendeels tevreden waren over de doeltreffendheid van de procedures en de beschikbare hulpmiddelen voor de fase van het verzamelen van handtekeningen. De meeste respondenten die in het kader van de tweede EBI-verordening geregistreerde EBI's vertegenwoordigden, vonden de zes maanden na registratie ⁽³⁰⁾ voor het voorbereiden van het verzamelen van handtekeningen nuttig.

⁽²⁸⁾ Op basis van door EBI-organisatoren gerapporteerde of publiekelijk beschikbare informatie; niet alle in het kader van de eerste EBI-verordening geregistreerde EBI's hebben het aantal verzamelde steunbetuigingen gerapporteerd, aangezien dat niet wettelijk verplicht was.

⁽²⁹⁾ Voor het EBI "Eet origineel" waren de drempels niet bereikt na verificatie van de steunbetuigingen door de lidstaat

⁽³⁰⁾ Artikel 8, lid 1, van de EBI-verordening staat de organisatoren toe om de startdatum van de verzamelperiode te kiezen. De startdatum mag niet meer dan zes maanden na de datum van registratie van het EBI liggen.

De respondenten op de enquête verklaarden dat de volgende factoren hen hadden geholpen om handtekeningen te verzamelen: steun van ngo's, Het gebruik van grote platforms voor het verzamelen van handtekeningen (zoals Avaaz, WeMove en Campact), het gebruik van influencers, en het verwerven van zichtbaarheid in diverse nationale en EU-media.

De volgende uitdagingen waarmee zij tijdens de verzamelfase werden geconfronteerd, werden door de geënquêteerde organisatoren het vaakst genoemd: de geringe bereidwilligheid van burgers om de nodige persoonsgegevens te verstrekken, het gebrek aan kennis van burgers over het EBI, het vinden van de nodige tijd om aan het EBI te besteden, het wekken van de belangstelling van de media, en het vinden van partners om het EBI in ten minste zeven lidstaten te promoten.

3.4.1. Systemen voor het online verzamelen van steunbetuigingen

De organisatoren van tussen 1 januari 2020 en 31 december 2022 geregistreerde EBI's konden ervoor kiezen om gebruik te maken van het centrale online verzamelsysteem, dan wel van een ander online verzamelsysteem, in overeenstemming met artikel 11 van de tweede EBI-verordening. Toen er nog kon worden gekozen, kozen **twintig EBI's voor het centrale online verzamelsysteem** en **zes voor de OpenECI-software** die door maatschappelijke organisaties werd aangeboden.

Van de vijf EBI's die in deze periode meer dan één miljoen steunbetuigingen verzamelden, maakten er drie gebruik van het centrale online verzamelsysteem⁽³¹⁾ en twee van het OpenECI-systeem⁽³²⁾.

De meeste geënquêteerde organisatoren⁽³³⁾ zeiden over het algemeen tevreden te zijn over het systeem waarvoor zij hadden gekozen, hoewel enkele⁽³⁴⁾ een lagere tevredenheidsscore gaven.

3.4.2. Centraal online verzamelsysteem

In overeenstemming met artikel 10, lid 1, van de tweede EBI-verordening heeft de Commissie het centrale online verzamelsysteem ontwikkeld, dat op 1 januari 2020 operationeel is geworden. Dit nieuwe, volwaardige systeem verving de oplossing die de Commissie vóór 2020 aanbood en die bestond uit software in combinatie met een hostingovereenkomst voor de beveiligde opslag van de gegevens op de servers van de Commissie. Het nieuwe systeem, dat **beschikbaar is in alle EU-talen**, kan door EBI-organisatoren **kosteloos** worden gebruikt. Het centrale online verzamelsysteem is een gebruiksvriendelijk, bedrijfsklaar systeem waarin de persoonsgegevens, zodra ze zijn verzameld, worden versleuteld en opgeslagen — EBI-organisatoren hoeven de Commissie alleen tien werkdagen voor de start van de

---

⁽³¹⁾ De EBI's "Cohesiebeleid", "Stop het ontvinnen van haaien — Stop de handel" en "Voor cosmetica zonder dierenleed — Maak Europa dierproefvrij".

⁽³²⁾ De EBI's "Red de bijen en de boeren!" en "Europa bontvrij".

⁽³³⁾ Vier van de zes respondenten die het centrale online verzamelsysteem hadden gebruikt, en vier van de zeven respondenten die het individuele online verzamelsysteem hadden gebruikt.

⁽³⁴⁾ Twee van de zes respondenten die het centrale online verzamelsysteem hadden gebruikt, en drie van de zeven respondenten die het individuele online verzamelsysteem hadden gebruikt.

verzamelperiode in kennis te stellen (artikel 10, lid 3) en moeten een overeenkomst met de Commissie inzake de gedeelde verantwoordelijkheid voor gegevensbescherming ondertekenen ⁽³⁵⁾. **Aanvullende goedkeuringen zijn niet nodig**, omdat het systeem al voldoet aan alle technische en veiligheidseisen. Zoals bepaald in artikel 18, lid 2, kunnen EBI-organisatoren het systeem ook gebruiken om de **e-mailadressen van potentiële ondertekenaars** te verzamelen teneinde hun netwerk op de hoogte houden van de vorderingen van hun EBI. Het systeem is volledig toegankelijk voor personen met een handicap (in overeenstemming met artikel 2, lid 2, en artikel 10, lid 1).

In het kader van de eerste EBI-verordening waren de EBI-organisatoren volledig verantwoordelijk voor de doorgifte van steunbetuigingen aan de lidstaten ter verificatie. In het kader van de herziene EBI-verordening heeft de Commissie, teneinde de beveiliging van de persoonsgegevens van burgers gedurende de gehele EBI-cyclus (van verzameling tot doorgifte aan de lidstaten) te waarborgen, een **bestandenuitwisselingsdienst** ontwikkeld die met behulp van eind-tot-eindversleuteling de veilige doorgifte van online via het centrale online verzamelsysteem verzamelde steunbetuigingen aan de instanties van de lidstaten ter verificatie mogelijk maakt. Deze toepassing kan ook worden gebruikt om ingescande papieren steunbetuigingen door te geven. Hoewel de herziene regels dit niet vereisen, zijn de Commissie en de lidstaten overeengekomen dat dit hulpmiddel ook kan worden gebruikt door EBI's die volgens de oude regels zijn geregistreerd of die individuele systemen gebruiken ⁽³⁶⁾. De Commissie heeft uitgebreide richtsnoeren opgesteld en uitvoerige tests met de lidstaten georganiseerd met betrekking tot het gebruik van de bestandenuitwisselingsdienst en het bijbehorende beheer van de particuliere en publieke sleutels. Ook heeft de Commissie sessies met organisatoren georganiseerd om hen te helpen bij het versleutelingsproces en bij het uploaden van steunbetuigingen die niet via het centrale online verzamelsysteem zijn verzameld.

De **sterke beveiliging van het verzamelsysteem** waarborgt dat de persoonsgegevens van de burgers veilig worden versleuteld en verwerkt, vanaf het moment waarop zij in het verzamelsysteem worden geüpload tot het moment waarop zij ter verificatie inkomen bij de instanties van de lidstaten. De Commissie verstrekt informatie en opleiding inzake het gebruik van het centrale online verzamelsysteem (webinars, onlineleidraden en video's). Daarnaast raadpleegt de Commissie overeenkomstig artikel 10, lid 5, van de EBI-verordening regelmatig gebruikers en belanghebbenden over verdere verbeteringen van het systeem.

Een aantal van de belangrijkste verbeteringen die sinds 2020 in het centrale online verzamelsysteem zijn doorgevoerd, zijn:

- **Beveiliging** — het systeem voorziet in eind-tot-eindversleuteling van de persoonsgegevens in alle fasen van de verwerking; de beveiligingsfuncties worden regelmatig gemoderniseerd overeenkomstig de regels, normen en richtsnoeren die worden

⁽³⁵⁾ Overeenkomstig de overeenkomst inzake gezamenlijke verantwoordelijkheid is de Commissie verantwoordelijk voor de via het centrale online verzamelsysteem verzamelde persoonsgegevens, terwijl de EBI-organisatoren alleen verantwoordelijk zijn voor de bescherming van op papier verzamelde persoonsgegevens.

⁽³⁶⁾ De tool werd gebruikt voor twee EBI's die in het kader van de eerste EBI-verordening zijn geregistreerd: "Red de bijen en de boeren!" en "Stop de kooien".

ontwikkeld in het kader van [Besluit \(EU, Euratom\) 2017/46 van de Commissie](#) over de beveiliging van communicatie- en informatiesystemen binnen de Europese Commissie ⁽³⁷⁾.

- De kwaliteit van de bij de burgers verzamelde gegevens is verbeterd **na de invoering van formatterings- en controlesomregels** voor identiteitsbewijzen voor de 18 lidstaten die een identificatienummer vereisen op hun steunformulier, wat het risico op afwijzing van steunbetuigingen verlaagt en het verificatieproces van de lidstaten vergemakkelijkt.
- **Integratie van eID** — sinds de invoering van de nieuwe regels zijn voor 16 lidstaten nationale eID-regelingen in het centrale online verzamelsysteem geïntegreerd, waardoor burgers het EBI kunnen ondertekenen zonder handmatig hun persoonsgegevens in te voeren. Deze mogelijkheid was niet beschikbaar voor de individuele online verzamelsystemen.
- **Verbeteringen van de bruikbaarheid** na raadpleging van de belanghebbenden en na een studie naar de bruikbaarheid en toegankelijkheid; met name de mobiele versie van het centrale online verzamelsysteem is verder verbeterd, waardoor het voor burgers gemakkelijker is geworden om het EBI te ondertekenen via hun mobiele toestel.
- **Personalisering van de pagina voor ondertekening** — organisatoren kunnen beslissen welke informatie zij op de pagina voor ondertekening willen tonen (hun eigen logo, een voortgangsbalk met real-time-informatie over het aantal online verzamelde steunbetuigingen, een kaart met de bereikte drempels per lidstaat, voortgang per lidstaat en recente ondertekenaars — lidstaat en datum).
- **Naleving van gegevensbescherming** — een specifieke module voor de voor verwerkingsverantwoordelijken stelt de Commissie in staat om te voldoen aan haar verplichtingen als verwerkingsverantwoordelijke krachtens [Verordening \(EU\) 2018/1725](#) betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen van de Unie ⁽³⁸⁾ en snel te reageren op verzoeken van betrokkenen.
- Het aanbieden van webanalyse aan organisatoren (gegevens over het aantal bezoekers op de pagina van hun initiatief) en andere relevante **statistieken** per initiatief, zodat zij de prestaties van hun campagnes kunnen beoordelen.

Burgers die het centrale online verzamelsysteem hebben gebruikt, geven aan bijzonder tevreden te zijn over het systeem: meer dan 93 % van de respondenten van de pop-upenquête verklaarde dat het gemakkelijk of heel gemakkelijk was geweest om een EBI te ondersteunen met behulp van dit systeem; een grote meerderheid vond de informatie over hoe een EBI kan worden ondertekend met het systeem bijzonder duidelijk, en een meerderheid had vertrouwen in de beveiliging van de persoonsgegevens die zij via het systeem hadden verstrekt. Ongeveer

---

⁽³⁷⁾ PB L 6 van 11.1.2017, blz. 40.

⁽³⁸⁾ Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (PB L 295 van 21.11.2018, blz. 39).

8 % van de gebruikers die deelnamen aan de pop-upenquête gaf aan een relevante handicap te hebben, en hun algehele tevredenheid over het systeem was hoog (gemiddelde score van 8 op 10).

3.4.3. Gebruik van eID (artikel 10, lid 4, van de EBI-verordening)

Een van de belangrijkste functies van het centrale online verzamelsysteem is de mogelijkheid om de nationale eID-hulpmiddelen waarmee burgers op nationaal niveau vertrouwd zijn in het systeem te integreren, wat het risico op fouten bij het invoeren van persoonsgegevens verkleint. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat hun burgers EBI's online kunnen steunen met behulp van aangemelde elektronische identificatiemiddelen of met een elektronische handtekening in de zin van [Verordening \(EU\) nr. 910/2014](#) (eIDAS-verordening) ⁽³⁹⁾.

De integratie van nationale eID-regelingen in het centrale online verzamelsysteem is reeds in 16 lidstaten voltooid. Nog eens vijf lidstaten zijn bezig met het beschikbaar stellen van hun nationale eID-regelingen in het kader van de eIDAS-verordening (BG, DK, FR, PL en SI) als eerste stap in de integratie met het online verzamelsysteem van de Commissie.

Tabel 4: Stand van zaken bij de eID-integratie in het centrale online verzamelsysteem (november 2023)

eID mogelijk	BE, CZ, DE, EE, ES, HR, IT, LV, LT, LU, MT, NL, AT, PT, SK, SE
In uitvoering	BG, DK, FR, PL, SI
eID niet mogelijk	IE, EL, CY, HU, RO, FI

Zowel EBI-organisatoren als burgers gaven in hun respectieve enquêtes te kennen dat zij het belangrijk vonden om het gebruik van nieuwe oplossingen voor elektronische identificatie toe te staan, waaronder het gebruik van eID en elektronische handtekeningen om EBI's te ondersteunen.

Hoewel het aandeel handtekeningen dat via eID wordt verzameld nog steeds beperkt is (2 % van het totale aantal handtekeningen die sinds 2020 via het centrale online verzamelsysteem zijn verzameld), neemt dit aandeel toe (5 % in 2023) nu meer lidstaten deze middelen aan hun burgers aanbieden. De voorgestelde invoering van Europese portemonnees voor digitale identiteit ⁽⁴⁰⁾ moet de toepassing van dergelijke technologieën in alle lidstaten versnellen en zo de burger- en gemeenschapszin van burgers bevorderen. In de context van de EBI-deskundigengroep verzoekt de Commissie de lidstaten ook om regelmatig verslag uit te brengen over de vorderingen die zij in hun land hebben gemaakt met de invoering van eID.

⁽³⁹⁾ [Verordening \(EU\) nr. 910/2014](#) van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG (PB L 257 van 28.8.2014, blz. 73).

⁽⁴⁰⁾ [Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening \(EU\) nr. 910/2014 betreffende een Europees kader voor een digitale identiteit](#), COM(2021) 281 final.

3.4.4. Certificering van individuele online verzamelsystemen

De Duitse instantie ⁽⁴¹⁾ heeft het individuele online verzamelsysteem gecertificeerd voor de zes EBI's die na 1 januari 2020 zijn geregistreerd en van een dergelijk systeem gebruik hebben gemaakt. In haar feedback gaf de Duitse instantie aan dat de termijn van één maand voor het certificeren van deze systemen te kort is. Ook onderstreepte zij dat de certificering van de individuele verzamelsystemen in vergelijking met het centrale online verzamelsysteem onevenredige inspanningen vereiste van alle lidstaten, aangezien zij allemaal op individuele basis de procedures moeten uitvoeren en de nodige middelen moeten investeren om de certificeringen binnen de termijn te voltooien. In zijn feedback sprak Duitsland nogmaals zijn steun uit voor de geleidelijke afschaffing van deze systemen tegen 31 december 2022, in overeenstemming met artikel 11, lid 7, van de EBI-verordening.

De EBI-organisatoren die hebben deelgenomen aan de online-enquête waren van mening dat het relatief moeilijk was om aan de technische specificaties voor certificering van hun individuele online verzamelsystemen te voldoen en om het systeem te laten certificeren door nationale instanties.

3.4.5. Beoordeling van de mogelijkheid om organisatoren opnieuw de keuze te bieden om individuele online verzamelsystemen te gebruiken

In zijn resolutie over de tenuitvoerlegging van de verordeningen over het Europees burgerinitiatief ⁽⁴²⁾ heeft het Europees Parlement de Commissie verzocht te overwegen of organisatoren opnieuw de keuze kan worden geboden om gebruik te maken van individuele online verzamelsystemen. Om die mogelijkheid te beoordelen, heeft de Commissie drie aspecten bestudeerd.

i) Het gebruik van individuele online verzamelsystemen

Tijdens de onderhandelingen die tot de vaststelling van de tweede EBI-verordening hebben geleid, hebben de medewetgevers besloten het gebruik van individuele online verzamelsystemen uit te faseren tegen eind 2022. In de periode tussen januari 2020 en december 2022 (toen organisatoren nog de keuze hadden), kozen zes van de 26 geregistreerde EBI's (23 %) ervoor om het OpenECI-systeem te gebruiken. In het laatste jaar waarin een keuze kon worden gemaakt (2022), kozen de organisatoren van slechts twee van de tien geregistreerde EBI's ervoor om een individueel online verzamelsysteem te gebruiken. Deze cijfers laten duidelijk zien dat **de vraag naar een alternatief voor het centrale systeem relatief beperkt is**. Het gebruik van dergelijke systemen brengt ook een aantal uitdagingen en administratieve lasten met zich voor zowel de lidstaten ⁽⁴³⁾ als EBI-organisatoren.

ii) Lasten voor EBI-organisatoren

⁽⁴¹⁾ [BSI - Erteilte Bescheinigungen über die Übereinstimmung individueller Online-Sammelsysteme mit der Verordnung \(EU\) 2019/788 \(bund.de\)](https://www.bund.de/Content/DE/Presse/Pressemitteilungen/2019/788.html)

⁽⁴²⁾ Resolutie van het Europees Parlement van 13 juni 2023 over de tenuitvoerlegging van de verordeningen over het Europees burgerinitiatief (2022/2206(INI)), https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0230_NL.html.

⁽⁴³⁾ Zie ook punt 3.4.4 hierboven.

Het gebruik van een individueel online verzamelstelsel brengt voor EBI-organisatoren aanvullende kosten voor de ontwikkeling, het beheer en de certificering van een dergelijk stelsel met zich mee ⁽⁴⁴⁾ ten opzichte van het centrale online verzamelstelsel, dat kosteloos en bedrijfsklaar is. De EBI-organisatoren zijn ook de enige verwerkingsverantwoordelijken voor persoonsgegevens die via individuele online verzamelstelsels worden verzameld. In het centrale online verzamelstelsel ligt die verantwoordelijkheid nagenoeg volledig bij de Commissie, die is belast met het beheer van het stelsel.

Opnieuw individuele online verzamelstelsels invoeren zou **extra lasten met zich brengen voor EBI-organisatoren om de naleving van de toepasselijke technische specificaties te waarborgen**, aangezien deze stelsels regelmatig aan een audit zouden moeten worden onderworpen om de ononderbroken naleving gedurende de hele verzamelperiode te garanderen.

De Commissie heeft een beoordeling uitgevoerd van de specifieke behoeften die EBI-organisatoren noemen als reden om voor een alternatief stelsel te kiezen. De vaakst genoemde reden is de mogelijkheid om dat stelsel in te bedden in websites van derden, waardoor via diverse toegangspunten handtekeningen kunnen worden verzameld. De Commissie heeft daarom een studie laten uitvoeren door een extern team voor IT-onderzoek ⁽⁴⁵⁾ om na te gaan of er in te bedden oplossingen voor het centrale online verzamelstelsel bestaan die de Commissie aan EBI-organisatoren zou kunnen aanbieden, en die de veiligheid en de bescherming van persoonsgegevens waarborgen in overeenstemming met de EBI-verordening, en om de operationele en budgettaire gevolgen van dergelijke oplossingen te ramen. Uit de studie bleek dat de decentrale verzameling van steunbetuigingen op meerdere websites van onbekende derden aanzienlijke veiligheids- en gegevensbeschermingsrisico's inhoudt. Wanneer EBI-organisatoren meldden dat zij het individuele online verzamelstelsel in meerdere websites hadden ingebed, gaven de certificerende instanties aan dat zij nog niet in kennis waren gesteld van die essentiële wijzigingen in het gecertificeerde stelsel. Deze kennisgeving zou hen in staat stellen te beoordelen of die wijzigingen nog steeds voldoen aan de technische specificaties in [Uitvoeringsverordening \(EU\) 2019/1799 van de Commissie](#) ⁽⁴⁶⁾, met inbegrip van de veiligheids- en gegevensbeschermingsvereisten.

Gelet op de bevindingen van de externe deskundigen, zou het opnieuw invoeren van de individuele online verzamelstelsels vereisen dat eventuele "ingebede" websites in de certificering worden opgenomen, in combinatie met een mechanisme van regelmatige audits om te controleren of de respectieve campagnewebsites gedurende de hele verzamelperiode aan

---

⁽⁴⁴⁾ De certificeringsprocedure, waarin is voorzien in artikel 11 van de EBI-verordening, moet ervoor zorgen dat individuele online verzamelstelsels voldoen aan de technische specificaties van [Uitvoeringsverordening \(EU\) 2019/1799 van de Commissie](#) van 22 oktober 2019 (PB L 274 van 28.10.2019, blz. 3).

⁽⁴⁵⁾ <https://citizens-initiative.europa.eu/sites/default/files/2023-11/Study%20on%20Technical%20Solutions%20for%20Organisers%20of%20European%20Citizens%20Initiatives.pdf>

⁽⁴⁶⁾ [Uitvoeringsverordening \(EU\) 2019/1799 van de Commissie](#) van 22 oktober 2019 tot vaststelling van technische specificaties voor individuele online verzamelstelsels overeenkomstig Verordening (EU) 2019/788 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het Europees burgerinitiatief (PB L 274 van 28.10.2019, blz. 3).

de vereisten blijven voldoen. Dit zou extra kosten en lasten met zich brengen voor EBI-organisatoren ⁽⁴⁷⁾.

(iii) Lasten voor de lidstaten

De individuele online verzamelsystemen moeten worden gecertificeerd door bevoegde instanties in de lidstaat waar gegevens worden opgeslagen. Bij de laatste hervorming werd EBI-organisatoren in het Commissievoorstel de mogelijkheid gelaten om individuele online verzamelsystemen te gebruiken. De medewetgevers hebben deze bepaling tijdens de wetgevingsonderhandelingen echter uit het voorstel geschrappt. Ten gevolge daarvan zijn de individuele online verzamelsystemen geleidelijk afgeschaft en konden zij alleen worden gebruikt door EBI's die vóór 1 januari 2023 waren geregistreerd. **Herinvoering van deze systemen zou met zich meebrengen dat de lidstaten de systemen weer moeten certificeren.** In voornoemde externe studie is geconcludeerd dat de meest doeltreffende manier om de veiligheids- en gegevensbeschermingsrisico's in verband met de decentrale verzameling van handtekeningen te beheersen zou bestaan in het opzetten van een nieuw certificerings-/auditmechanisme, met een reeks technische voorschriften die vergelijkbaar zijn met (maar strikter zijn dan) die welke voor die individuele systemen golden overeenkomstig Uitvoeringsverordening (EU) 2019/1799 van de Commissie. In de studie wordt bovendien opgemerkt dat de complexiteit van de audits en de kosten ervan een buitensporige last zouden kunnen vormen voor nationale instanties ⁽⁴⁸⁾.

Gegeven deze impact van de herinvoering van individuele online verzamelsystemen op de lidstaten, heeft de Commissie de in de EBI-deskundigengroep vertegenwoordigde nationale instanties geraadpleegd. Uit hun feedback blijkt dat het standpunt van de lidstaten niet is veranderd sinds de wetgevingsonderhandelingen over de tweede EBI-verordening. Het overheersende standpunt was dat het centrale online verzamelsysteem een positieve ontwikkeling is geweest omdat het de beveiliging van de gegevens en de veilige doorgifte ervan waarborgt en een sneller verificatieproces mogelijk maakt. Dit systeem zou verder kunnen worden verbeterd om tegemoet te komen aan nieuwe behoeften die in de toekomst zouden kunnen ontstaan. Verschillende lidstaten merkten op dat het opnieuw invoeren van individuele online verzamelsystemen inefficiënt en duur zou zijn, aangezien elke lidstaat het hele jaar door de nodige middelen beschikbaar zou moeten houden om deze systemen tijdig te certificeren.

⁽⁴⁷⁾ De uitvoerings- en onderhoudskosten voor EBI-organisatoren variëren naargelang van de aard van de in te bedden oplossing die wordt beschreven in het verslag van de externe deskundigen. Als EBI-organisatoren externe deskundigheid moeten inschakelen, zou de eenvoudigste oplossing gemiddeld 9 650 EUR kosten voor een eerste eenmalige implementatie en nog eens 6 500 EUR aan onderhoudskosten per jaar. Deze kosten zijn gebaseerd op het inbedden van het systeem in drie campagnewebsites (het in de externe studie aanbevolen maximumaantal, gezien de aanzienlijke veiligheids- en gegevensbeschermingsrisico's die hierbij komen kijken). De onderhoudskosten zullen naar verwachting lineair stijgen als de oplossing in meer dan drie websites zou worden ingebed. De ontwikkelings- en onderhoudskosten die door de Commissie moeten worden gedragen en de kosten van certificering en audits door de lidstaten gedurende de verzamelperiode zijn niet inbegrepen in deze bedragen.

⁽⁴⁸⁾ In de externe studie zijn de aanvankelijke eenmalige kosten van het certificeren van elke inbedbare oplossing, vóór het verzamelen van steunbetuigingen begint, geraamd op 10 000 EUR. Ook werd aanbevolen dat nationale certificerende instanties de websites van de organisatoren en de inbedbare oplossing gedurende de verzamelperiode van twaalf maanden elke vier maanden aan een audit zouden moeten onderwerpen. Deze kosten worden geraamd op 3 250 EUR per audit per website (indien de audits worden verricht door een particuliere onderneming). In het geval van een technisch complexere oplossing is het aan te bevelen om een regelmatige code-inspectie uit te voeren, die gemiddeld nog eens 6 500 EUR per inspectie per website zal kosten.

Sommige lidstaten merkten op dat de verificatie van via een individueel online verzamelsysteem verzamelde steunbetuigingen daarnaast complexer en tijdrovender is omdat de kwaliteit van de verzamelde gegevens kan variëren. Certificering door de lidstaten zou tevens het risico van een niet-uniforme uitvoering met zich brengen.

Beoordeling van de Commissie

Na analyse van de drie voorgaande aspecten en gelet op: i) de aanzienlijke veiligheids- en gegevensbeschermingsrisico's van een decentrale oplossing voor het online verzamelen van steunbetuigingen; ii) de mogelijk aanzienlijke lasten en bijbehorende kosten voor EBI-organisatoren en nationale administraties om de naleving van strikte veiligheids- en gegevensbeschermingsregels te verzekeren; en iii) de beschikbaarheid van een centraal systeem dat een hoge mate van beveiliging en gegevensbescherming waarborgt, **heeft de Commissie geconcludeerd dat het opnieuw invoeren van de individuele online verzamelsystemen niet dienstig is**, aangezien dat zou indruisen tegen de doelstelling om het EBI toegankelijker en minder omslachtig te maken.

3.5. Verificatiefase

Sinds 1 januari 2020 hebben zeven EBI's de verificatieprocedure doorlopen waarin nationale instanties de geldigheid van de bij hun burgers verzamelde steunbetuigingen moeten certificeren: “Stop de kooien”⁽⁴⁹⁾, “Eet origineel! Ontmasker je voeding”^{*}, “Cohesiebeleid”^{*}, “Red de bijen en de boeren!”^{*}, “Stop het ontvinnen van haaien — Stop de handel”, “Voor cosmetica zonder dierenleed” en “Bontvrij Europa”. Voor in het kader van de tweede EBI-verordening geregistreerde EBI's moeten organisatoren de verzamelde steunbetuigingen binnen drie maanden na afloop van de verzamelperiode doorgeven⁽⁵⁰⁾. Dit heeft het verificatieproces voorspelbaarder gemaakt en de instanties van de lidstaten in staat gesteld om de voor het verificatieproces in te zetten middelen beter te plannen. De resultaten van het verificatieproces waren positief voor zes van de zeven EBI's. Op basis van de resultaten van het verificatieproces had het EBI “Eet origineel” niet de vereiste drempels bereikt in zeven lidstaten⁽⁵¹⁾.

De bevoegde instanties verifiëren de steunbetuigingen overeenkomstig de nationale wetten en praktijken, in overeenstemming met artikel 12, lid 4, van de EBI-verordening. De Commissie verstrekt de lidstaten richtsnoeren over de praktische uitvoering van de EBI-verordening, met inbegrip van de verificatiefase. De lidstaten kunnen specifieke nationale uitvoeringsbepalingen vaststellen, die ook betrekking kunnen hebben op de verificatieprocedure. Deze bepalingen worden aangemeld bij de Commissie en worden bekendgemaakt op de [EBI-website](#)⁽⁵²⁾.

⁽⁴⁹⁾ * = geregistreerd in het kader van de eerste EBI-verordening.

⁽⁵⁰⁾ Artikel 12, lid 2, van de EBI-verordening.

⁽⁵¹⁾ De EBI-organisatoren hebben een van de nationale beslissingen betwist voor een nationale rechtbank, maar zonder succes.

⁽⁵²⁾ https://citizens-initiative.europa.eu/how-it-works/implementation-national-level_nl

Wat de voor de verificatie gebruikte methoden betreft, rapporteerden 14 lidstaten dat zij een **uitputtende controle** van alle steunbetuigingen hadden verricht (BG, CZ, EL, ES, FR, HR, CY, LV, HU, AT, PL, RO, SI en SK), terwijl 11 lidstaten verklaarden hun verificaties te hebben verricht op basis van **aselecte steekproeven** (BE, DK, DE, EE, IE, IT, LT, LU, PT, FI en SE)⁽⁵³⁾. Wat het voor het verificatieproces gebruikte nationale register betreft, gebruiken de meeste lidstaten de bevolkingsregisters (BE, BG, CZ, DK, DE, EE, IT, CY, LT, LV, LU, HU, AT, PL, PT, RO, SI, SK, FI en SE)⁽⁵⁴⁾, terwijl verschillende lidstaten gebruikmaken van kiezersregisters (IE, EL, ES, FR en HR).

In afnemende volgorde van frequentie waren de onregelmatigheden die het vaakst werden vastgesteld tijdens de verificatie en die tot de ongeldigverklaring van steunbetuigingen leidden, zoals gerapporteerd door de nationale instanties, de volgende: 1) het ontbreken van identiteitsgegevens of andere fouten waardoor de instanties de ondertekenaar niet konden identificeren; 2) meerdere steunbetuigingen van dezelfde ondertekenaar; en 3) inconsistente persoonsgegevens verstrekt op het formulier (waaronder ontbrekende gegevens op papieren formulieren). Het gebruik van de bestandenuitwisselingsdienst en het online verzamelen van steunbetuigingen hebben het verificatieproces gemakkelijker gemaakt. Over het algemeen zijn de lidstaten tevreden of erg tevreden over de van de Commissie ontvangen richtsnoeren over de bestandenuitwisselingsdienst. Verschillende nationale instanties gaven aan dat het proces soepeler verloopt en meer gestandaardiseerd is wanneer de gegevens rechtstreeks uit het centrale online verzamelsysteem van de Commissie worden doorgegeven.

In hun antwoorden op de enquête beoordeelden de EBI-organisatoren de verificatieprocedure als over het geheel genomen doeltreffend, al wezen sommigen van hen op vertraagde reacties van lidstaten.

3.6. Onderzoek en follow-up

Sinds 1 januari 2020 zijn er **zes geldige** EBI's⁽⁵⁵⁾ bij de Commissie ingediend voor onderzoek, nadat meer dan één miljoen handtekeningen waren verzameld. De Commissie heeft geantwoord op vijf van deze EBI's, het zesde antwoord moet op 14 december 2023 worden goedgekeurd. De termijn van drie maanden voor het indienen van succesvolle initiatieven bij de Commissie⁽⁵⁶⁾ heeft burgers en instellingen meer zekerheid verschaft over de follow-up van initiatieven, waarmee tegemoet wordt gekomen aan een terugkerend probleem in verband met de uitvoering van de eerste EBI-verordening, zoals vastgesteld in de verslagen van 2015 en 2018⁽⁵⁷⁾.

⁽⁵³⁾ Voor Nederland en Malta zijn door de relevante instanties geen gegevens gerapporteerd.

⁽⁵⁴⁾ Portugal heeft "andere registers" aangevinkt en verwijst naar een "gegevensbank voor burgeridentificatie", die voor dit verslag is gelijkgesteld met een bevolkingsregister.

⁽⁵⁵⁾ Drie in het kader van de eerste EBI-verordening en drie in het kader van de tweede EBI-verordening geregistreerde EBI's.

⁽⁵⁶⁾ Artikel 13 van de EBI-verordening.

⁽⁵⁷⁾ Eerste verslag over de toepassing van Verordening (EU) nr. 211/2011 over het burgerinitiatief, COM(2015) 145 final: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015DC0145>; Tweede verslag over de toepassing van Verordening (EU) nr. 211/2011 over het burgerinitiatief, COM(2018) 157 final: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0157>.

1) [“Minority SafePack – één miljoen handtekeningen voor verscheidenheid in Europa”](#) ⁽⁵⁸⁾

In dit EBI wordt opgeroepen tot de vaststelling van een reeks rechtshandelingen die personen die tot nationale en taalkundige minderheden behoren beter beschermen en de culturele en taalkundige diversiteit in de EU versterken. De organisatoren hebben het EBI op 10 januari 2020 bij de Commissie ingediend, nadat zij 1 128 422 geldige steunbetuigingen hadden verzameld en in 11 lidstaten de vereiste drempel hadden bereikt. De organisatoren ontmoetten de vicevoorzitter van de Europese Commissie en commissaris voor Waarden en Transparantie, Věra Jourová, en de commissaris voor Innovatie, Onderzoek, Cultuur, Onderwijs en Jeugd, Mariya Gabriel, op 5 februari 2020. Op 15 oktober 2020 hebben de organisatoren hun EBI en de bijbehorende voorstellen toegelicht tijdens een openbare hoorzitting in het Europees Parlement. Het EBI werd besproken tijdens de plenaire zitting van het Europees Parlement op 14 december 2020. Het Europees Parlement heeft zijn steun voor het EBI uitgesproken in een [resolutie](#) ⁽⁵⁹⁾ die op 17 december 2020 is aangenomen.

De Commissie heeft haar antwoord op het EBI gepubliceerd op 14 januari 2021 ([Mededeling C\(2021\) 171 final van de Commissie](#) ⁽⁶⁰⁾). In de mededeling heeft de Commissie elk van de negen afzonderlijke voorstellen beoordeeld op hun eigen merites, rekening houdend met het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel. Hoewel er geen verdere wetgevingshandelingen werden voorgesteld, benadrukte de Commissie in haar antwoord dat de volledige uitvoering van bestaande wetgeving en bestaand beleid een aanzienlijke reeks maatregelen vormen die geschikt zijn om de doelstellingen van het EBI te verwezenlijken. De Commissie volgt de uitvoering van de relevante initiatieven en blijft beleidsmaatregelen op deze gebieden uitvoeren ⁽⁶¹⁾.

In april 2021 hebben de organisatoren van het EBI bij het Gerecht een beroep tot nietigverklaring ingesteld tegen mededeling C(2021) 171 final van de Commissie. In zijn [arrest](#) van 9 november 2022 ⁽⁶²⁾ heeft het Gerecht het verzoek van de organisatoren van het EBI afgewezen. Het Gerecht kwam tot het oordeel dat de Commissie haar verplichting was nagekomen om de redenen te vermelden waarom zij, ten tijde van de mededeling, had geoordeeld dat er geen aanvullende rechtshandeling nodig was om de met het EBI nagestreefde doelstellingen te verwezenlijken, gegeven de initiatieven die de instellingen van de EU reeds hadden genomen op de onder het EBI vallende gebieden en het toezicht op de uitvoering

---

⁽⁵⁸⁾ https://citizens-initiative.europa.eu/initiatives/details/2017/000004_nl

⁽⁵⁹⁾ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0370_NL.html

⁽⁶⁰⁾ Mededeling van de Commissie over het Europees burgerinitiatief “Minority SafePack – één miljoen handtekeningen voor verscheidenheid in Europa”, C(2021) 171 final: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/api/files/C\(2021\)171_0/de00000000036104?rendition=false](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/api/files/C(2021)171_0/de00000000036104?rendition=false).

⁽⁶¹⁾ Nieuws over de follow-upmaatregelen wordt regelmatig bekendgemaakt op de pagina van het initiatief in het EBI-register: https://europa.eu/citizens-initiative/initiatives/details/2017/000004/minority-safepack-one-million-signatures-diversity-europe_nl.

⁽⁶²⁾ Arrest van het Gerecht van 9 november 2022, Citizens’ Committee of the European Citizens’ Initiative “Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe”/Europese Commissie, T-158/21, EU:T:2022:696: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/nl/TXT/?uri=CELEX:62021TJ0158>.

daarvan door de Commissie. De organisatoren van het EBI zijn op 21 januari 2023 een in beroep gegaan tegen dit arrest bij het Hof van Justitie (zaak C-26/23 P).

2) **“Stop de kooien”** ⁽⁶³⁾

In dit EBI werd opgeroepen tot een **omschakeling naar landbouwsystemen die ethischer en duurzamer zijn**, onder meer op basis van nieuwe wetgeving inzake dierenwelzijn. Het EBI werd op 2 oktober 2020 bij de Commissie ingediend, nadat er 1 397 113 geldige steunbetuigingen waren verzameld en de vereiste drempels waren bereikt in 18 lidstaten. Op 30 oktober 2020 hebben de organisatoren van het EBI een bijeenkomst gehad met Věra Jourová, vicevoorzitter van de Europese Commissie voor Waarden en Transparantie, en Stella Kyriakides, commissaris voor Gezondheid en Voedselveiligheid. Op 15 april 2021 is een openbare hoorzitting gehouden in het Europees Parlement. Het EBI werd besproken tijdens de plenaire zitting van het Europees Parlement op 10 juni 2021. Het Europees Parlement heeft zijn steun voor het EBI uitgesproken in een **resolutie** ⁽⁶⁴⁾ die diezelfde dag is aangenomen.

De Commissie heeft haar **antwoord** ⁽⁶⁵⁾ op het EBI gepubliceerd op 30 juni 2021. Daarin maakte zij haar voornemen bekend om tegen eind 2023 een wetgevingsvoorstel aan te nemen om het gebruik van kooisystemen voor alle in het EBI genoemde dieren geleidelijk af te schaffen en uiteindelijk te verbieden onder voorwaarden die moeten worden vastgesteld op basis van de adviezen van de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en van de resultaten van een openbare raadpleging. De Commissie beoordeelt nu zorgvuldig een aantal belangrijke aspecten om te ervoor te zorgen dat de overgang naar kooivrije landbouw duurzaam is voor de landbouwsector en voor onze voedselsystemen, met inbegrip van de voedselzekerheid. Uit de voorlopige resultaten van de lopende effectbeoordeling blijkt dat voor de overgang naar kooivrije systemen diverse parameters in de landbouw moeten worden aangepast; zo moet de omgeving van de dieren worden verrijkt en moeten zij meer ruimte krijgen om een beter welzijn van de dieren te verzekeren. Er is meer overleg nodig over de kosten, de passende duur van de overgangperiode en de relevante maatregelen bij invoer. Om een goed evenwicht tussen dierenwelzijn en sociaaleconomische effecten te waarborgen, moet de geleidelijke afschaffing van kooien gepaard gaan met andere dierenwelzijnsmaatregelen in landbouwbedrijven. De voorbereidende werkzaamheden zullen daarom worden voortgezet, onder meer in de context van de strategische dialoog inzake de toekomst van de landbouw in de EU.

3) **“Red de bijen en de boeren! Naar een bijvriendelijke landbouw voor een gezond milieu”** ⁽⁶⁶⁾

In dit EBI werd de Commissie opgeroepen een voorstel in te dienen om synthetische pesticiden uit te faseren tegen 2035, de biodiversiteit te herstellen en landbouwers tijdens de transitie te

---

⁽⁶³⁾ https://citizens-initiative.europa.eu/initiatives/details/2018/000004_nl

⁽⁶⁴⁾ Resolutie van het Europees Parlement van 10 juni 2021 over het Europees burgerinitiatief “End the Cage Age” (2021/2633(RSP)): https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0295_NL.html.

⁽⁶⁵⁾ Mededeling van de Commissie over het Europees burgerinitiatief “End the Cage Age”, C(2021) 4747 final: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/api/files/C\(2021\)4747_0/090166e5df30600f?rendition=false](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/api/files/C(2021)4747_0/090166e5df30600f?rendition=false).

⁽⁶⁶⁾ https://citizens-initiative.europa.eu/initiatives/details/2019/000016_nl

steunen. De organisatoren hebben het EBI op 7 oktober 2022 bij de Commissie ingediend, nadat zij 1 054 973 geldige steunbetuigingen hadden verzameld en in 11 lidstaten de vereiste drempel hadden bereikt. Op 25 november 2022 hebben de organisatoren van het EBI een bijeenkomst gehad met Věra Jourová, vicevoorzitter van de Europese Commissie voor Waarden en Transparantie, en Stella Kyriakides, commissaris voor Gezondheid en Voedselveiligheid. Op 24 januari 2023 is een openbare hoorzitting gehouden in het Europees Parlement. Het EBI werd besproken tijdens de plenaire zitting van het Europees Parlement op 16 maart 2023, maar er werd geen resolutie aangenomen. Het Europees Economisch en Sociaal Comité heeft op 14 december 2022 een advies uitgebracht over dit EBI ⁽⁶⁷⁾.

De Commissie heeft haar [antwoord](#) ⁽⁶⁸⁾ op het EBI gepubliceerd op 5 april 2023. De Commissie was ingenomen met het EBI en erkende het belang ervan, met name in de context van de onderling verbonden crises van klimaatverandering, verontreiniging en biodiversiteitsverlies. De Commissie onderstreepte haar standpunt dat prioritair ervoor moet worden gezorgd dat de voorstellen waarover momenteel door de medewetgevers wordt onderhandeld, tijdig worden goedgekeurd en vervolgens worden uitgevoerd, samen met een doeltreffende uitvoering van het gemeenschappelijk landbouwbeleid.

4) [“Stop het ontvinnen van haaien — Stop de handel”](#) ⁽⁶⁹⁾

In dit EBI werd de Commissie opgeroepen een voorstel in te dienen om een einde te maken aan “de handel in vinnen in de EU, met inbegrip van de invoer, uitvoer en doorvoer van vinnen die niet op natuurlijke wijze aan het lichaam van het dier vastzitten”. De organisatoren hebben het EBI op 11 januari 2023 ingediend, nadat zij 1 119 996 geldige steunbetuigingen hadden verzameld en in 15 lidstaten de vereiste drempel hadden bereikt. De organisatoren van het EBI hebben op 6 februari 2023 een bijeenkomst gehad met Virginijus Sinkevičius, commissaris voor Milieu, Oceanen en Visserij. Op 27 maart 2023 is een openbare hoorzitting gehouden in het Europees Parlement. Het EBI is besproken tijdens de plenaire zitting van het Europees Parlement op 11 mei 2023, maar er werd geen resolutie aangenomen.

De Commissie heeft haar [antwoord](#) ⁽⁷⁰⁾ op het EBI gepubliceerd op 5 juli 2023. De Commissie was ingenomen met het EBI en verbond zichzelf ertoe een effectbeoordeling van de ecologische, sociale en economische gevolgen van de toepassing van het beleid inzake “op natuurlijke wijze vastzittende vinnen” voor het in de handel brengen van haaien in de EU uit te voeren en te onderzoeken wat de beste juridische middelen zijn om gedetailleerdere informatie op te vragen teneinde de relevante statistieken te verbeteren. De Commissie zal ook de

---

⁽⁶⁷⁾ <https://www.eesc.europa.eu/nl/our-work/opinions-information-reports/opinions/european-citizens-initiative-save-bees-and-farmers>

⁽⁶⁸⁾ Mededeling van de Commissie over het Europees burgerinitiatief (EBI) “Red de bijen en de boeren! Naar een bijvriendelijke landbouw voor een gezond milieu”, C(2023) 2320 final: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C\(2023\)2320&lang=nl](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C(2023)2320&lang=nl).

⁽⁶⁹⁾ https://citizens-initiative.europa.eu/initiatives/details/2020/000001_nl

⁽⁷⁰⁾ Mededeling van de Commissie over het Europees burgerinitiatief (EBI) “Stop het ontvinnen van haaien — Stop de handel”: C(2023) 4489 final: https://citizens-initiative.europa.eu/sites/default/files/2023-07/C_2023_4489_1_EN.pdf.

handhaving van de traceerbaarheidsmaatregelen van de EU opvoeren en met internationale partners samenwerken.

5) **“Voor cosmetica zonder dierenleed – maak Europa dierproefvrij”** ⁽⁷¹⁾

In dit EBI werd de Commissie opgeroepen om een voorstel in te dienen om de bestaande EU-verbodsbepalingen inzake dierproeven voor cosmetische producten en het in de handel brengen van ingrediënten die op dieren zijn getest te versterken en uit te breiden, en om een wetgevingsvoorstel aan te nemen waarin een routekaart wordt vastgesteld voor de uitfasering van alle dierproeven vóór het einde van het huidige mandaat van de Commissie. De organisatoren hebben het EBI op 25 januari 2023 bij de Commissie ingediend, nadat zij 1 217 916 geldige steunbetuigingen hadden verzameld en in 21 lidstaten de vereiste drempel hadden bereikt. Op 17 maart 2023 hebben de organisatoren van het EBI een bijeenkomst gehad met Věra Jourová, vicevoorzitter van de Europese Commissie voor Waarden en Transparantie, en Thierry Breton, Europees commissaris voor de Interne markt. Het Europees Parlement heeft op 25 mei 2023 een publieke hoorzitting gehouden over dit EBI. Het EBI is besproken tijdens de plenaire zitting van het Europees Parlement op 10 juli 2023, maar er werd geen resolutie aangenomen.

De Commissie heeft haar [antwoord](#) ⁽⁷²⁾ op het EBI gepubliceerd op 25 juli 2023. De Commissie was ingenomen met het EBI, erkende dat dierenwelzijn een punt van grote zorg blijft voor EU-burgers en wees op de leidende rol die de EU speelt bij het afschaffen van dierproeven en het verbeteren van het dierenwelzijn in het algemeen. Die rol blijkt met name uit het volledige verbod op dierproeven voor cosmetica dat sinds 2013 in de EU van kracht is. De Commissie heeft aangekondigd dat zij een nieuw stappenplan zal lanceren, met een reeks wetgevende en niet-wetgevende maatregelen om het gebruik van dierproeven verder te beperken, met als uiteindelijk doel om te komen tot een diervrij regelgevingssysteem in het kader van de wetgeving inzake chemische stoffen (bv. de Reach-verordening, de biocidenverordening, de verordening betreffende gewasbeschermingsmiddelen en de wetgeving inzake geneesmiddelen voor menselijk en diergeneeskundig gebruik), en dat zij uitgebreide steun voor alternatieven voor dierproeven zou blijven verlenen. De Commissie heeft verklaard dat zij ook de ontwikkeling van alternatieven voor dierproeven zal blijven voortzetten en coördineren en zal onderzoeken of zij de activiteiten van de lidstaten op dit gebied kan coördineren.

6) **“Bontvrij Europa”** ⁽⁷³⁾

In dit EBI werd de Commissie opgeroepen een voorstel in te dienen voor een EU-breed verbod op het houden en doden van dieren met de productie van bont als enig of voornaamste doel en op het in de EU in de handel brengen van bont van landbouwhuisdieren en producten die dergelijk bont bevatten. De organisatoren hebben het EBI op 14 juni 2023 bij de Commissie

---

⁽⁷¹⁾ https://citizens-initiative.europa.eu/initiatives/details/2021/000006_nl

⁽⁷²⁾ Mededeling van de Commissie over het Europees burgerinitiatief (EBI) “Voor cosmetica zonder dierenleed — maak Europa dierproefvrij”, C(2023) 5041 final: https://citizens-initiative.europa.eu/sites/default/files/2023-07/C_2023_5041_EN.pdf.

⁽⁷³⁾ https://citizens-initiative.europa.eu/initiatives/details/2022/000002_nl

ingediend, nadat zij 1 502 319 geldige steunbetuigingen hadden verzameld en in 18 lidstaten de vereiste drempel hadden bereikt. Op 20 juli 2023 hebben de organisatoren van het EBI een bijeenkomst gehad met Věra Jourová, vicevoorzitter van Europese Commissie voor Waarden en Transparantie, en Stella Kyriakides, commissaris voor Gezondheid en Voedselveiligheid om de doelstellingen van hun EBI toe te lichten. Het Europees Parlement heeft op 12 oktober 2023 een publieke hoorzitting gehouden over dit EBI, en op 19 oktober 2023 heeft een debat plaatsgevonden in de plenaire zitting, maar er werd geen resolutie aangenomen.

De Commissie zal haar antwoord publiceren tegen 14 december 2023.

Feedback van EBI-organisatoren die hebben deelgenomen aan de enquête

De organisatoren van succesvolle EBI's die deelnamen aan de enquête waren overwegend positief of neutraal over de duidelijkheid van de procedure tijdens de onderzoeksfase en waren over het algemeen tevreden over de mogelijkheden die zij hadden gekregen om hun EBI toe te lichten tijdens de bijeenkomst met Commissie en de openbare hoorzitting in het Europees Parlement. Zij waren ook van mening dat de Commissie de redenen voor haar voorgenomen optreden als reactie op hun succesvolle EBI duidelijk, begrijpelijk en gedetailleerd had toegelicht.

3.7. Transparantie — financiering

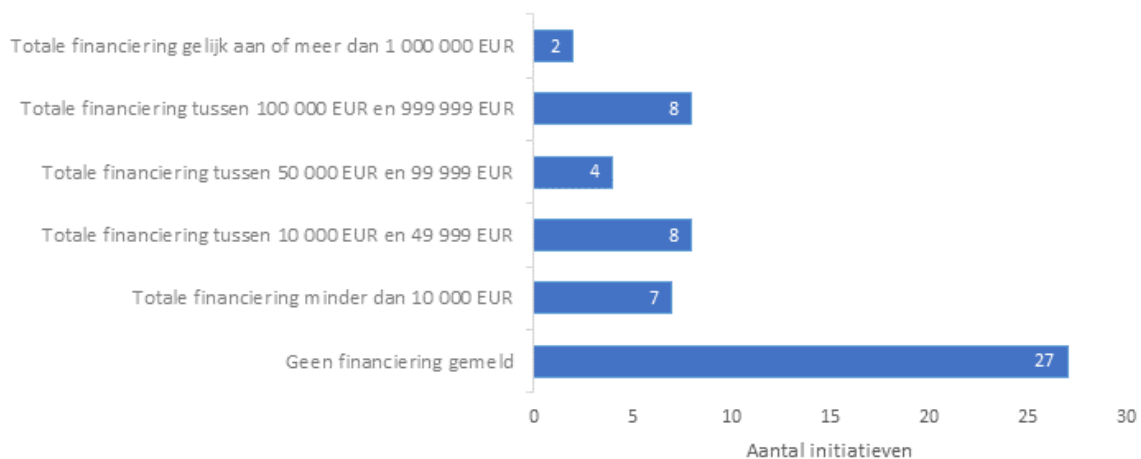
Artikel 17 van de EBI-verordening schrijft voor dat EBI-organisatoren uitvoerige informatie moeten verstrekken over de financierings- en steunbronnen voor het EBI van meer dan 500 EUR per sponsor. Uit de verstrekte informatie blijkt dat de door de EBI's opgehaalde financiering toeneemt: **twee** EBI's ⁽⁷⁴⁾ haalden **meer dan 1 miljoen EUR** op (beide EBI's bereikten de drempel van één miljoen handtekeningen) en nog eens acht EBI's ⁽⁷⁵⁾ meldden meer dan 100 000 EUR aan financiering te hebben ontvangen (vier van die EBI's bereikten de drempel van één miljoen handtekeningen).

⁽⁷⁴⁾ De EBI's "Voor cosmetica zonder dierenleed" en "Bontvrij Europa".

⁽⁷⁵⁾ De EBI's "Minority SafePack", "Stop extremism", "Stop de kooien", "Red de bijen en de boeren!", "Verbod op reclame en sponsoring voor fossiele brandstoffen", "Nooit meer slachten", "Goede kleding, eerlijk loon" en "Bescherm landelijk erfgoed, voedselzekerheid en voedselvoorziening in de EU".

Grafiek 2: Verdeling van EBI's volgens financiering

3.8. Bescherming van persoonsgegevens

De EBI-verordening heeft het beheer van persoonsgegevens die worden verzameld in het kader van een EBI vereenvoudigd.

In de eerste plaats is de hoeveelheid persoonsgegevens die burgers moeten verstrekken om een EBI te ondersteunen beperkt en geharmoniseerd in de 27 lidstaten, waarbij **nationale autoriteiten nu uit slechts twee reeksen gegevens kunnen kiezen**: 1) voorna(a)m(en), achterna(a)m(en), geboortedatum en adres; of 2) voorna(a)m(en), achterna(a)m(en) en persoonlijk identificatienummer (of -bewijs). Het verstrekken van een minimaal aantal persoonsgegevens is noodzakelijk om de lidstaten in staat te stellen de geldigheid van de steunbetuigingen te toetsen aan nationale gegevensbanken, zoals kiezers- of bevolkingsregisters. Hoewel het Europees Parlement heeft verzocht om verdere vereenvoudiging van de gegevensvereisten, is uit een raadpleging van de lidstaten gebleken dat een dergelijke vereenvoudiging hun vermogen om steunbetuigingen met de nodige betrouwbaarheid te verifiëren in het gedrang zou kunnen brengen.

Om te waarborgen dat burgers gemakkelijk kunnen begrijpen hoe hun persoonsgegevens in het kader van het EBI-proces worden beheerd en hoe zij toegang kunnen krijgen tot essentiële informatie over de verwerking van hun gegevens, zijn er privacyverklaringen ⁽⁷⁶⁾ met betrekking tot de verschillende verwerkingshandelingen ontwikkeld en antwoorden op veelgestelde vragen gepubliceerd ⁽⁷⁷⁾.

In de tweede plaats is de Commissie sinds de overgang naar het centrale online verzamelsysteem en de verstrekking door de Commissie van een beveiligd systeem voor gegevensdoorgifte verantwoordelijk voor het beheer van alle persoonsgegevens die via dat systeem online worden verzameld. Met een specifieke module voor de verwerkingsverantwoordelijke kan de Commissie haar verplichtingen als

⁽⁷⁶⁾ Privacybeleid: https://citizens-initiative.europa.eu/how-it-works/privacy-policy_nl.

⁽⁷⁷⁾ Veelgestelde vragen: https://citizens-initiative.europa.eu/how-it-works/faq_nl#Data-protection.

verwerkingsverantwoordelijke nakomen en snel en doeltreffend reageren op verzoeken van betrokkenen. De **verantwoordelijkheden en aansprakelijkheid van EBI-organisatoren voor de bescherming van persoonsgegevens is dus beperkt** tot persoonsgegevens die worden verzameld op papieren steunbetuigingen.

Om hen te helpen bij de naleving van de gegevensbeschermingsregels, zijn gedetailleerde **richtsnoeren inzake gegevensbescherming voor EBI-organisatoren** ⁽⁷⁸⁾ beschikbaar gesteld. In die richtsnoeren worden de belangrijkste beginselen en begrippen toegelicht, evenals de verplichtingen van de EBI-organisatoren in hun hoedanigheid van verwerkingsverantwoordelijken of gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken bij de verwerking van persoonsgegevens tijdens het EBI-proces.

De meeste EBI-organisatoren die deelnamen aan de enquête waren van mening dat de gegevensbeschermingsregels bijzonder duidelijk en doeltreffend waren en verklaarden dat geen problemen te hebben ervaren bij de naleving ervan. Diverse organisatoren noemden de geringe bereidwilligheid van burgers om de nodige persoonsgegevens te verstrekken als een van de uitdagingen waarmee zij tijdens de verzamelfase werden geconfronteerd. Om de meningen van burgers te beoordelen, werd dit thema opgenomen in de enquêtes voor burgers en gebruikers van het centrale online verzamelsysteem. Slechts een beperkt aantal respondenten op de burgerenquête gaf te kennen geen persoonsgegevens te willen delen om een EBI te ondersteunen. De meeste burgers die een EBI ondertekenden met behulp van het systeem van de Commissie en die deelnamen aan de pop-upenquête verklaarden vertrouwen te hebben in de beveiliging van de gegevens die zij via het systeem hadden verstrekt, en de meeste respondenten voelden zich gerustgesteld door het feit dat de Commissie (en niet een andere entiteit) hun persoonsgegevens verzamelde en bewaarde. Wel verklaarden sommige respondenten van de pop-upenquête (17 %) dat hun vertrouwensniveau minder dan 5 op 10 bedroeg, wat duidt op de noodzaak van verdere bewustmakingsacties van de Commissie over de maatregelen die zijn genomen om een hoge mate van bescherming van persoonsgegevens te waarborgen.

3.9. Informatievoorziening en bewustmaking door de Commissie en de lidstaten

Overeenkomstig de artikelen 4 en 18 van de EBI-verordening heeft de Commissie de meertalige voorlichtingscampagne “Het initiatief nemen” opgezet om burgers via een brede waaier van activiteiten bewust te maken van het bestaan, de doelstellingen en de werking van het EBI. In de campagne wordt uitvoerig gebruikgemaakt van digitale technologieën en sociale media en van de ondersteuning van de vertegenwoordigingen van de Commissie in alle lidstaten.

Activiteiten van de EBI-voorlichtingscampagne

- Naast de **meertalige EBI-website** ⁽⁷⁹⁾ wordt informatie over het EBI verstrekt via: de **maandelijkse EBI-nieuwsbrief** ⁽⁸⁰⁾ (beschikbaar in alle EU-talen via machinevertaling), **campagnes op sociale media in de 27 lidstaten van de EU**, aanwezigheid op **jongeren-**

⁽⁷⁸⁾ Gegevensbescherming: https://citizens-initiative.europa.eu/how-it-works/data-protection_nl.

⁽⁷⁹⁾ <https://citizens-initiative.europa.eu/nl>

⁽⁸⁰⁾ <https://ec.europa.eu/newsroom/ecif/newsletter-archives/view/service/1501>

/democratiefestivals op het nationale niveau, mediarelaties, webinars en informatiesessies voor het brede publiek of multiplicatoren die de informatie helpen verspreiden op het nationale niveau, en een reeks podcasts ⁽⁸¹⁾.

- **Jongeren** zijn een belangrijke doelgroep. In juni 2023 is een **meertalige educatieve toolkit** ⁽⁸²⁾ gelanceerd waarmee leerkrachten leerlingen in de laatste jaren van het secundair onderwijs kunnen betrekken bij gesprekken en activiteiten over actief EU-burgerschap en de hulpmiddelen die beschikbaar zijn op EU-niveau, waaronder het EBI. Bij de toolkit hoort ook een **videowedstrijd** ⁽⁸³⁾ voor de leerlingen, die in oktober 2023 van start is gegaan.
- Om boodschappen te helpen verspreiden op nationaal en lokaal niveau, is een **netwerk van ambassadeurs en multiplicatoren** opgericht. Het netwerk omvat **ationale contactpunten** ⁽⁸⁴⁾, **EBI-ambassadeurs** ⁽⁸⁵⁾ (die hoofdzakelijk organisaties uit het maatschappelijk middenveld vertegenwoordigen), Europe Direct-centra ⁽⁸⁶⁾ en **andere EU-instellingen en partners**.

De Commissie zorgt ook voor de promotie van het EBI tijdens de Open Dag van de Commissie ⁽⁸⁷⁾ die elk jaar begin mei plaatsvindt, en op evenementen die worden georganiseerd door andere EU-instellingen, zoals de EBI-dag ⁽⁸⁸⁾, de Europese Week van Regio's en Steden ⁽⁸⁹⁾ en het Europees Jongeren-evenement ⁽⁹⁰⁾. In het laatste kwartaal van 2023 organiseert de Commissie ook een voorlichtingscampagne in verband met de viering van de **dertigste verjaardag van het EU-burgerschap** om EU-burgers beter bewust te maken van hun rechten en hun kennis van die rechten te vergroten; het EBI is een van de rechten die aan bod komen in de campagne.

Andere EU-instellingen en -organen dragen ook bij aan de bewustmaking over het EBI — met name het Europees Economisch en Sociaal Comité via de jaarlijkse EBI-dag en het Europees Parlement met de hoorzittingen en de debatten in de plenaire vergadering over EBI's.

De campagne werd in 2020-2021 beïnvloed door de **COVID-19-pandemie** en in 2022 door de publieke aandacht voor de Russische aanvalsoorlog tegen **Oekraïne**, maar deed het in beide

---

⁽⁸¹⁾ https://citizens-initiative.europa.eu/news/citizencentral-podcast_nl

⁽⁸²⁾ https://citizens-initiative.europa.eu/schools/eci-educational-toolkit_nl

⁽⁸³⁾ https://citizens-initiative.europa.eu/schools/video-competition_nl

⁽⁸⁴⁾ https://citizens-initiative.europa.eu/contact-points-national-level_nl

⁽⁸⁵⁾ https://citizens-initiative.europa.eu/spread-word/eci-ambassadors_nl

⁽⁸⁶⁾ https://european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_nl

⁽⁸⁷⁾ https://europeday.europa.eu/european-commission-2023_nl

⁽⁸⁸⁾ <https://www.eesc.europa.eu/en/agenda/our-events/events/eci-day-2023>

⁽⁸⁹⁾ <https://regions-and-cities.europa.eu/>

⁽⁹⁰⁾ <https://european-youth-event.europarl.europa.eu/en/>

perioden desalniettemin goed, met een **positieve ontwikkeling** van de bezoekersaantallen van de [EBI-website](#) ⁽⁹¹⁾ (meer dan verdubbeld sinds 2020), het aantal inschrijvingen op de EBI-nieuwsbrief (130 000, zes keer meer dan in 2020) en het bereik van de socialemediacampagnes (meer dan 130 miljoen campagneboodschappen getoond sinds 2020).

Ondanks de positieve trends en het brede scala aan activiteiten dat werd verricht, zijn verschillende belanghebbenden (burgers, organisatoren, ngo's, andere EU-instellingen) van mening dat de bevolking zich onvoldoende bewust is van het bestaan van het EBI. Volgens EBI-organisatoren vormt het gebrek aan bewustzijn van het EBI een grote uitdaging bij het verzamelen van steunbetuigingen, en burgers noemen het als de belangrijkste reden waarom zij geen EBI's hadden ondersteund. Tegelijkertijd schommelde het percentage van EU-burgers dat zich bewust is van het EBI in de hele EU (zoals gemeten bij twee opeenvolgende reeksen van Eurobarometer-enquêtes ⁽⁹²⁾) tussen 41 % in 2021 en 64 % in 2023 ⁽⁹³⁾.

Nationale contactpunten

Overeenkomstig artikel 4, lid 6, van de EBI-verordening heeft elke lidstaat een of meerdere nationale contactpunten ⁽⁹⁴⁾ opgezet die organisatoren kosteloos informatie en bijstand verstrekken. De Commissie houdt de nationale contactpunten op de hoogte van de laatste ontwikkelingen op het gebied van EBI's en verstrekt hen materiaal in alle EU-talen dat zij onder hun nationale publiek kunnen verspreiden. De lidstaten verklaarden in hun antwoorden op de enquête dat de meeste contactpunten informatie verstrekken op hun website en dat zij antwoorden op verzoeken van burgers of van de media. Een aantal contactpunt hanteert ook een proactieve benadering en gebruikt een bredere waaier van communicatiekanalen en activiteiten om burgers te informeren. Uit de resultaten van dezelfde enquête blijkt dat de contactpunten beschikken over alle informatie en documentatie die zij nodig hebben om hun rol met vertrouwen te kunnen vervullen. De Commissie biedt hen mogelijkheden om ervaringen uit te wisselen en goede praktijken te delen.

3.10. Richtsnoeren en ondersteuning voor organisatoren

Zoals overeengekomen bij de hervorming van het EBI van 2019, is er aanzienlijke steun in natura ter beschikking gesteld van EBI-organisatoren, in de vorm van het kosteloos te gebruiken centrale online verzamelstelsel (en de bijbehorende IT-ondersteuning die de Commissie aanbiedt), richtsnoeren, opleiding en juridisch advies via het EBI-forum (dat wordt beheerd door de Commissie via een externe contractant), en meer activiteiten om het bewustzijn van het EBI te vergroten, in het kader waarvan lopende EBI's ook op indirecte wijze worden gepromoot.

⁽⁹¹⁾ https://citizens-initiative.europa.eu/_nl

⁽⁹²⁾ Op basis van interviews met een representatieve steekproef van burgers van ten minste 15 jaar oud, in elk van de 27 lidstaten van de Europese Unie.

⁽⁹³⁾ Flash Eurobarometer 528 "Burgerschap en democratie" (2023).

⁽⁹⁴⁾ https://europa.eu/citizens-initiative/contact-points-national-level_nl

EBI-forum

Overeenkomst artikel 4 van de EBI-verordening stelt de Commissie kosteloos een online samenwerkingsplatform ter beschikking voor het EBI, dat voorziet in praktisch en juridisch advies en in een discussieforum voor de uitwisseling van informatie en beste praktijken. De Commissie heeft het beheer van dat platform (het EBI-forum ⁽⁹⁵⁾) na een openbare aanbesteding uitbesteed aan een externe dienstverlener.

De feedback van EBI-organisatoren in de op hen gerichte enquête was over het algemeen positief wat betreft het advies dat in de verschillende fasen van het EBI-proces door het EBI-forum werd verstrekt, waaronder tijdens de registratieprocedure in twee stappen (wanneer organisatoren hun aanvankelijke indiening moeten herzien) en tijdens de verzamelfase. EBI-organisatoren maakten op grote schaal gebruik van de leermaterialen van het forum alvorens het EBI te registeren en waren bijzonder tevreden over de webinars, de blogs, de onlinecursus en de mogelijkheid om te zoeken naar andere leden voor hun groep.

Activiteiten van het EBI-forum

- Het EBI-forum voorziet in een breed scala aan **leermaterialen** om burgers te helpen bij het voorbereiden en het beheren van een EBI (richtsnoeren, succesverhalen enz.), **webinars**, een **onlinecursus**, en **presentaties** in universiteiten en op evenementen.
- Ook organiseert het EBI-forum, onder auspiciën van de Commissie, **raadplegingen van belanghebbenden** over diverse aspecten van de uitvoering van het forum en de werking van het EBI om de dienstverlening aan EBI-organisatoren te verbeteren.

3.11. Ervaring van organisatoren met het EBI

De meeste geënquêteerde organisatoren gaven aan dat zij hun EBI-traject waren gestart uit **persoonlijke belangstelling voor een bepaald doel waarvan zij vonden dat het op EU-niveau moest worden nagestreefd**; Een derde van de respondenten gaf aan uit **professionele of academische belangstelling** met een EBI te zijn gestart — onder meer, in één geval, als reactie op andere EBI's ("een reactie op het feit dat er geen manier is om tegen een EBI te tekenen"). Verschillende respondenten verwezen naar een verband met eerdere EBI's. De helft van de respondenten gaf aan eerder andere instrumenten te hebben verkend (zoals petitie op nationaal niveau of verzoekschriften aan het Europees Parlement), maar was van mening dat zij hun doelstellingen via deze kanalen onvoldoende bereikten. Het EBI werd gekozen omdat het een grotere **politieke impact** had ("aangezien de Commissie gedwongen wordt te reageren"), omdat het "de pleitbezorgingsstrategieën duidelijk ondersteunt en de campagne meer legitimiteit geeft" of vanwege de **EU-brede dimensie ervan**. Eén organisator van een

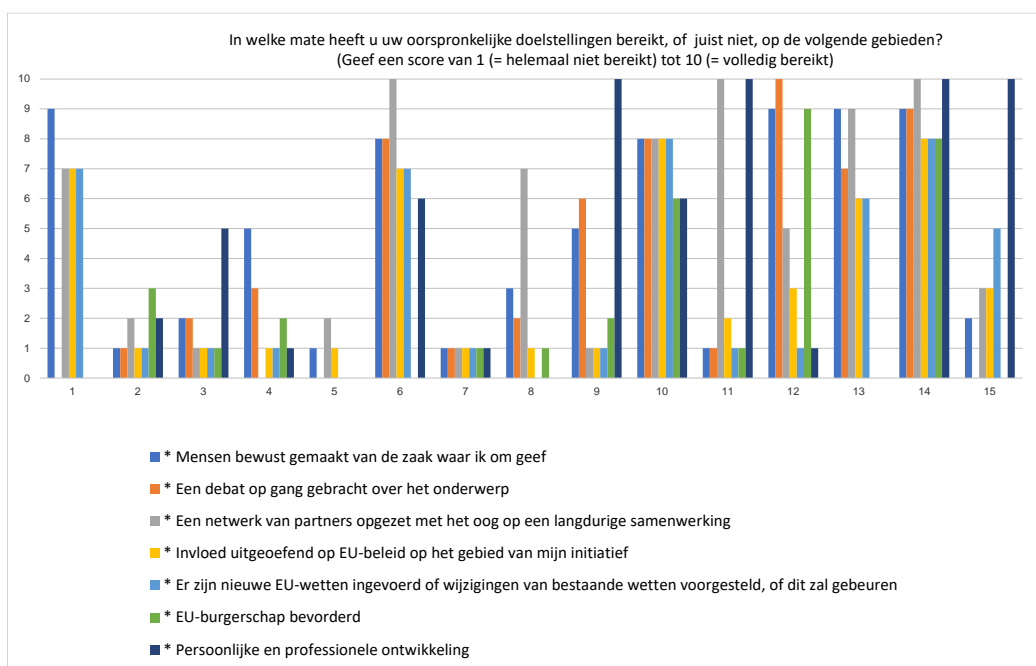

⁽⁹⁵⁾ <https://citizens-initiative-forum.europa.eu/nl>

EBI verklaarde de timing van het EBI zorgvuldig te hebben gepland zodat het kon worden meegenomen in een geplande herziening van de relevante wetgeving.

De meeste respondenten **zijn van mening dat het organiseren van hun EBI de moeite waard is was geweest**, omdat zij voor ten minste één of meerdere van de in de enquête genoemde gevallen dichterbij hun oorspronkelijke doelstellingen zijn gekomen (zie grafiek 3). Wat betreft de resultaten van hun EBI, kenden de organisatoren de hoogste scores toe aan persoonlijke en professionele ontwikkeling, bewustmaking van de zaak waar zij om geven, het op gang brengen van een debat over het onderwerp van hun EBI, en het opzetten van een netwerk van partners met het oog op een langdurige samenwerking.

Grafiek 3: Mening van EBI-organisatoren over het bereiken van hun oorspronkelijke doelstellingen

4. EFFECTEN VAN DE COVID-19-PANDEMIE

De COVID-19-pandemie had een ongezien effect op de lidstaten en hun burgers. De nationale lockdownmaatregelen, en meer in het algemeen de alomtegenwoordigheid van de pandemie, maakten het de EBI-organisatoren nagenoeg onmogelijk om hun plaatselijke campagneactiviteiten voort te zetten en de nodige steunbetuigingen op papier te verzamelen teneinde binnen de termijn van twaalf maanden de vereiste steun te krijgen. Als reactie op de uitzonderlijke omstandigheden en teneinde de doeltreffendheid van het EBI-instrument tijdens de pandemie te behouden, hebben de EU-instellingen snel tijdelijke maatregelen vastgesteld (in de vorm van [Verordening \(EU\) 2020/1042](#) ⁽⁹⁶⁾), waaronder een verlenging van de verzamelperioden voor de getroffen EBI's, een verlenging van de verificatie- en

⁽⁹⁶⁾ [Verordening \(EU\) 2020/1042](#) van het Europees Parlement en de Raad van 15 juli 2020 tot vaststelling, in het licht van de COVID-19-uitbraak, van tijdelijke maatregelen inzake de termijnen voor de verzameling, de verificatie en het onderzoek als vastgesteld in Verordening (EU) 2019/788 betreffende het Europees burgerinitiatief (PB L 231 van 17.7.2020, blz. 7).

onderzoekperioden voor respectievelijk nationale bevoegde instanties en EU-instellingen, en specifieke regelingen voor de bijeenkomst tussen de Commissie en de EBI-organisatoren en de openbare hoorzitting in het Europees Parlement.

In combinatie met de daaropvolgende uitvoeringshandelingen ⁽⁹⁷⁾ dienden de tijdelijke maatregelen hun doel. Dankzij de tijdelijke maatregelen kregen **twaalf** EBI's een **verlenging** van maximaal twaalf maanden om handtekeningen te verzamelen, en drie van deze EBI's ⁽⁹⁸⁾ konden daardoor de vereiste drempels halen. Daarnaast verleende de Commissie één lidstaat op verzoek een verlenging van de termijn voor het nakomen van haar verificatieverplichtingen.

Niet alle EBI's waarvan de vertegenwoordigers op de enquête hadden gereageerd, ondervonden evenveel gevolgen van de COVID-19-pandemie. Voor de sterk getroffen EBI's werden de volgende maatregelen het meest doeltreffend geacht bij het aanpakken van de uitdagingen die de COVID-19-pandemie met zich mee bracht: verlenging van de termijnen voor het verzamelen van handtekeningen; de beschikbaarheid van online-infrastructuur voor het beheer van een EBI, en een verschuiving naar online-activiteiten, waardoor het gemakkelijker werd om het EBI te promoten.

5. VOLGENDE STAPPEN

De COVID-19-pandemie heeft de werking van de EBI's de eerste twee jaar na toepassing van de tweede EBI-verordening ernstig verstoord. Zoals hierboven is beschreven, bleken de tijdelijke maatregelen doeltreffend in de buitengewone omstandigheden en konden de EBI's hun normale werking hervatten zodra de beperkende maatregelen werden opgeheven. Terwijl er nu al diverse positieve ontwikkelingen kunnen worden waargenomen, verwacht de Commissie dat de volledige effecten van de herziene regels pas zullen kunnen worden beoordeeld wanneer zij gedurende langere tijd onder normale omstandigheden zijn toegepast.

Op basis van de hierboven toegelichte beoordeling van de toepassing van de tweede EBI-verordening is de Commissie van oordeel dat de EBI-regels die in 2020 zijn ingevoerd zorgen voor een toegankelijker, minder omslachtig en gebruiksvriendelijker kader voor EBI-organisatoren en -ondertekenaars. Tegelijkertijd is de Commissie van mening dat er — gelet op de standpunten van het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité ⁽⁹⁹⁾ en die van EBI-organisatoren, burgers en belanghebbenden — nu al verdere praktische verbeteringen kunnen worden aangebracht in het bestaande rechtskader.

⁽⁹⁷⁾ [Uitvoeringsbesluit \(EU\) 2020/2200 van de Commissie](#) van 17 december 2020, C/2020/9226. [Uitvoeringsbesluit \(EU\) 2021/360 van de Commissie](#) van 19 februari 2021, C/2021/1121. [Uitvoeringsbesluit \(EU\) 2021/944 van de Commissie](#) van 3 juni 2021, C/2021/3879. In elk van deze drie uitvoeringsbesluiten is voorzien in de verlenging van de perioden voor het verzamelen van steunbetuigingen voor bepaalde EBI's overeenkomstig Verordening (EU) 2020/1042.

⁽⁹⁸⁾ “Cohesiebeleid”, “Red de bijen en de boeren!” en “Stop het ontvinnen van haaien — Stop de handel”.

⁽⁹⁹⁾ Aanbeveling van de ad-hocgroep inzake het Europees burgerinitiatief “Werking van het Europees burgerinitiatief — 2020-2022”: https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/ahg_eci_recommendation_on_eci_functionning_2020-2022_3_2.pdf.

Uitgaande van bovengenoemde beoordeling en van de resolutie van het Europees Parlement van 13 juni 2023 over de tenuitvoerlegging van de verordeningen over het Europees burgerinitiatief, zal de Commissie de volgende acties ondernemen:

Actie 1: het bewustzijn en de zichtbaarheid van het EBI vergroten

De burgers beter bewust maken van hun rechten is van essentieel belang voor hun actieve en doeltreffende participatie aan het democratische leven in de EU.

- De Commissie zal daarom de **meertalige voorlichtingscampagne over het EBI voortzetten en stroomlijnen** en daarbij meer gebruikmaken van sociale media.
- In de campagneactiviteiten zal ook prioriteit worden gegeven aan **jongeren**.
- De Commissie zal het **Europees Parlement (en zijn verbindingsbureaus in de lidstaten) en de lidstaten (via de nationale contactpunten) actief betrekken** bij de voorlichtingscampagne en zal tegelijkertijd openstaan voor de bijdrage van andere EU-instellingen en -organen en van regionale en lokale overheden, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties.
- Naar aanleiding van de Conferentie over de Toekomst van Europa en de hernieuwde inspanningen van de Commissie op het gebied van burgerparticipatie, wordt het EBI opgenomen in het herwerkte portaal “Geef uw mening” — de nieuwe **online “one-stop-shop” voor burgerengagement**, die aanvullende mogelijkheden biedt om het EBI meer zichtbaarheid te geven.
- De Commissie zal met de nationale contactpunten samenwerken om de **EBI-website te promoten op de relevante nationale platforms**.

Actie 2: de ondersteuning voor EBI-organisatoren versterken

De Commissie erkent dat het opzetten en beheren van een EBI tijd, middelen, toewijding en volharding vergt. Daarom zal zij haar ondersteuning voor EBI-organisatoren versterken.

- De Commissie zal de EBI-organisatoren direct of indirect blijven ondersteunen door een aantal diensten aan te bieden, zoals **richtsnoeren en juridisch advies (via het EBI-forum)**, **het kosteloze gebruik van het beveiligde en gebruiksvriendelijke centrale online verzamelsysteem**, dat de verantwoordelijkheden van EBI-organisatoren als verwerkingsverantwoordelijken aanzienlijk beperkt, en **kosteloze vertaaldiensten**.
- De **steun in natura aan organisatoren wordt verder versterkt** binnen het huidige budgettaire en wettelijke kader, door: nadere richtsnoeren te verstrekken over praktische thema's in verband met lopende EBI's (in het bijzonder fondsenwerving en het promoten van EBI's in de hele EU), de richtsnoeren over de bevoegdheden van de EU en de Commissie en over andere aspecten van het registreerbaar maken van een EBI te versterken, en de IT-instrumenten (met name het centrale online verzamelsysteem) verder te verbeteren.
- De Commissie zal **meer informatie verstrekken over mogelijke financiële steun in het kader van bestaande EU-programma's**, binnen de specifieke criteria van elke oproep tot het indienen van voorstellen. Zo wordt uit het programma “Burgers,

gelijkheid, rechten en waarden” (CERV-programma) ⁽¹⁰⁰⁾ financiering verstrekt voor projecten op het gebied van burgerengagement. Om de toegang van EBI-organisatoren tot dergelijke financiering te vergemakkelijken, zal de Commissie consequent informatie verstrekken over relevante oproepen tot het indienen van voorstellen en zal zij gerichte informatiesessies opnemen in haar maandelijkse EBI-nieuwsbrieven. Daarnaast zal de Commissie de nationale contactpunten voor het CERV-programma regelmatig informeren over het EBI, zodat zij goed in staat zijn om te reageren op verzoeken om informatie van potentiële organisatoren van EBI’s. De Commissie zal er ook voor zorgen dat de beschikbare steun in natura voor organisatoren wordt toegespitst en afgestemd op hun behoeften (waaronder hun financieringsbehoeften) en dat zij worden geïnformeerd over alle diensten waarover zij kunnen beschikken.

Actie 3: verdere verbetering van het centrale online verzamelstelsel

Zoals blijkt uit de uitgebreide feedback die is verzameld bij burgers, is het centrale online verzamelstelsel een gebruiksvriendelijk en betrouwbaar instrument om online handtekeningen te verzamelen, dat ook voldoet aan de hoge veiligheidsnormen die nodig zijn bij het behandelen van grote hoeveelheden persoonsgegevens, zoals bij EBI’s het geval is.

- De Commissie zal het **centrale online verzamelstelsel verder blijven ontwikkelen** (op basis van de feedback en suggesties die tijdens de evaluaties zijn ontvangen van EBI-organisatoren, deskundigen en burgers, en via regelmatige tests en raadpleging van gebruikers) om nog beter tegemoet te komen aan de behoeften van EBI-organisatoren.
- De Commissie zal ook andere **verbeteringen** in overweging nemen, zoals het toevoegen van meer mogelijkheden om het stelsel te personaliseren teneinde het beter af te stemmen op de campagnevoerders en interactiever te maken, bijvoorbeeld door EBI-organisatoren toegang te geven tot real-time statistieken en tot een dashboard waar ze hun EBI kunnen volgen, en door manieren te beoordelen om ondertekenaars erop attent te maken dat zij niet meerdere keren hetzelfde EBI mogen ondertekenen.
- De voorlichtingsacties zullen er ook op gericht zijn om burgers beter bewust te maken van de wijze waarop de naleving van de gegevensbeschermingsvereisten wordt gewaarborgd wanneer hun persoonsgegevens via het centrale online verzamelstelsel worden verzameld.

Actie 4: het versterken van de uitvoering van EBI’s op het nationale niveau en in samenwerking met het maatschappelijk middenveld

De door de Commissie georganiseerde EBI-deskundigengroep voorziet in een specifiek forum voor overleg en uitwisseling van praktijken met de instanties van de lidstaten. De Commissie organiseert ook regelmatig raadplegingen van en enquêtes onder belanghebbenden om feedback en bijdragen te verzamelen met het oog op het verder verbeteren van de praktische uitvoering van de EBI’s. Om de uitvoering van de EBI’s op het nationale niveau en de

⁽¹⁰⁰⁾ https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/citizens-equality-rights-and-values-programme_nl

samenwerking met het maatschappelijk middenveld verder te versterken, zal de Commissie twee maatregelen toepassen.

- **In de context van de EBI-deskundigengroep** zal de Commissie **de lidstaten blijven ondersteunen bij de uitvoering van hun verplichtingen in het kader van het EBI-proces**, waarbij zij bijvoorbeeld bijzondere aandacht zal schenken aan de verificatie van steunbetuigingen, het verlagen van de minimumleeftijd voor het ondersteunen van EBI's, de integratie van nationale eID-regelingen in het centrale online verzamelsysteem, verbeteringen van de bestandenuitwisselingsdienst en de verstrekking van informatie en bijstand aan EBI-organisatoren.
- De Commissie zal **belanghebbenden (waaronder maatschappelijke organisaties) inschakelen** wanneer hun deskundigheid nuttig zou kunnen zijn in verband met specifieke aspecten van de uitvoering van de EBI-verordening, zoals verbeteringen van het centrale online verzamelsysteem; het identificeren van verdere behoeften aan opleiding en richtsnoeren voor EBI-organisatoren, en het vergroten van het bewustzijn en de zichtbaarheid van EBI's (bijvoorbeeld door de EBI-website te koppelen aan relevante onlineplatformen voor burgerparticipatie op nationaal niveau).

Actie 5: een zichtbaardere follow-up van EBI's

In overeenstemming met artikel 15, lid 1, van de EBI-verordening ontvangt de Commissie de organisatoren van succesvolle EBI's opdat zij hun doelstellingen uitvoerig kunnen toelichten. In overeenstemming met artikel 15, lid 2, onderbouwt de Commissie haar antwoorden grondig in de vorm van door het college vastgestelde mededelingen. Voor de drie meest recente succesvolle EBI's heeft het lid van de Commissie dat verantwoordelijk is voor het relevante beleidsdomein daarnaast de organisatoren van succesvolle EBI's ontmoet nadat de Commissie haar antwoord had aangenomen.

- **Teneinde EBI-organisatoren en burgers beter te informeren over de follow-upmaatregelen** die de Commissie voornemens is te treffen in reactie op geldige EBI's, zal de Commissie dergelijke follow-upbijeenkomsten van nu af aan als standaardpraktijk hanteren.
- De Commissie zal ervoor zorgen dat **succesvolle EBI's systematisch in aanmerking worden genomen bij de ontwikkeling van beleidsvoorstellen als reactie op deze EBI's**, en dat de organisatoren ervan consequent worden opgenomen in raadplegingen in verband met de desbetreffende voorstellen.
- De Commissie zal **succesvolle EBI's** en de follow-upmaatregelen waartoe deze aanleiding hebben gegeven sterker onder de aandacht brengen **in haar voorlichtingscampagnes**, teneinde burgers beter bewust te maken van de effecten van EBI's op het beleidvormingsproces van de EU.

6. CONCLUSIE

Op basis van dit evaluatieverslag is de Commissie van oordeel dat de herziene EBI-verordening voor een toegankelijker, minder omslachtig en gebruiksvriendelijker kader voor EBI-organisatoren en -ondertekenaars zorgt. De Commissie blijft alles in het werk stellen om ervoor

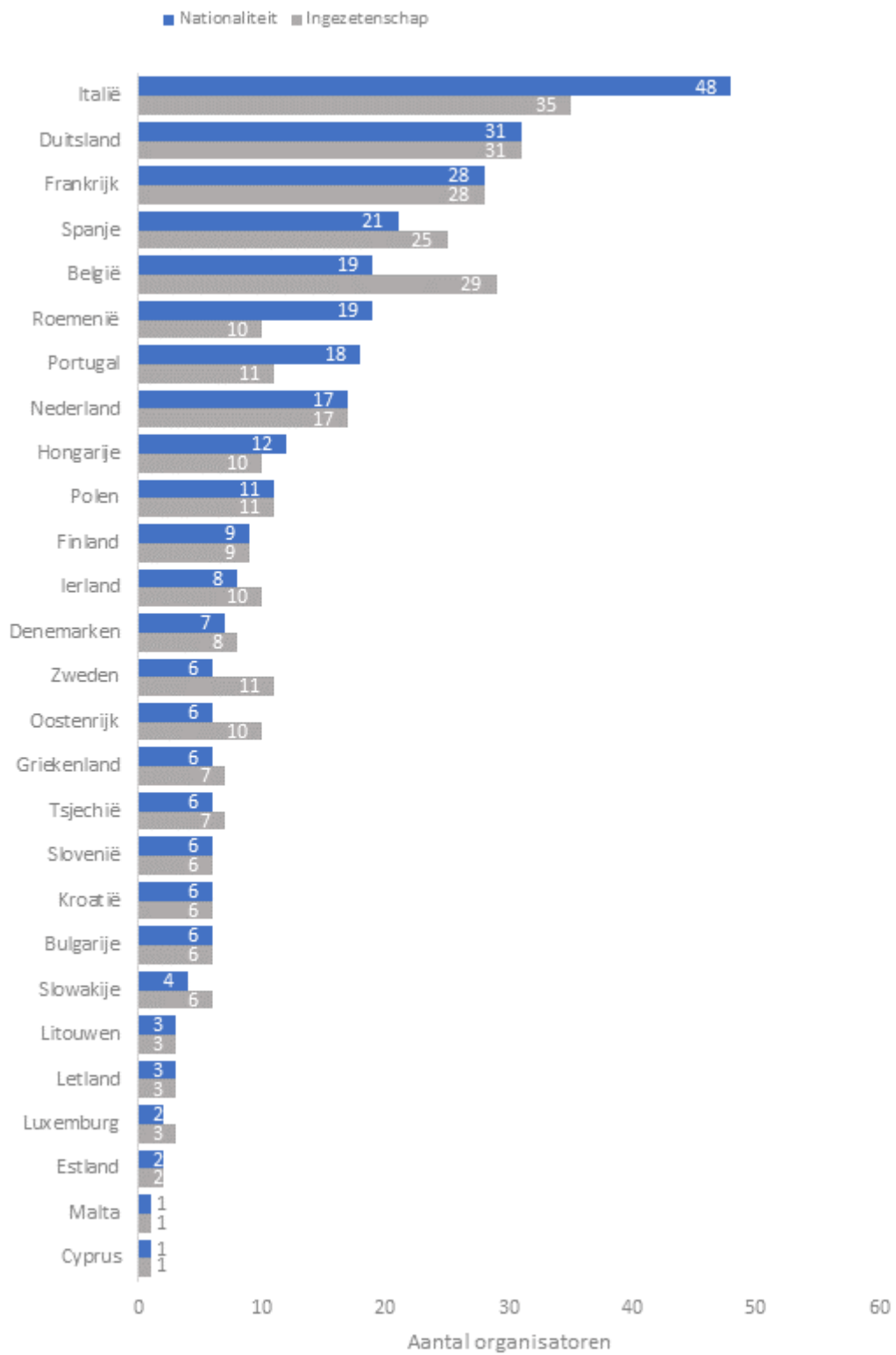

te zorgen dat het herziene EBI zijn volledige potentieel ontplooit als instrument dat debat en burgerparticipatie op Europees niveau bevordert. Daarom zal zij een aantal concrete maatregelen nemen om de werking van het EBI en de ondersteunende infrastructuur voor organisatoren verder te verbeteren en het effect van EBI's op het EU-beleid onder de aandacht te brengen.

De Commissie erkent de essentiële bijdrage die het Europees Parlement en de lidstaten leveren aan de doeltreffende uitvoering van de EBI-verordening. De Commissie is ook ingenomen met de bijdrage van andere EU-instellingen en -organen en van andere belanghebbenden om de zichtbaarheid van het EBI op EU-, nationaal en lokaal niveau te vergroten en EU-burgers bewust te maken van hun recht om gebruik te maken van het EBI om bij te dragen aan de vormgeving van EU-beleid.

BIJLAGE

Grafiek 4: Verdeling van organisatoren volgens nationaliteit en ingezetenschap

Grafiek 5: Verdeling van organisatoren volgens leeftijd

